

КОЗЕЛЬЩИНСЬКІ ВІСТІ

Громадсько-політична газета

ХРОНІКА ТИЖНЯ

❖ **БРЕУСІВКА.** 14 березня на сходці мешканці обговорили питання щодо створення кооперативу із забезпечення населення водою.

❖ **ОЛЕНІВКА.** Проведено засідання виконавчого комітету, основними питаннями якого були: організація весняної толоки з озеленення та благоустрою в населених пунктах і підбиття підсумків роботи зі зверненнями громадян; затвердження плану заходів щодо попередження корупції.

19 березня на позачерговій сесії сільської ради затвердили програму зайнятості населення на 2013 рік; обговорювали питання щодо придатності містобудівної документації для проектування та будівництва в населених пунктах сільської ради; розглядали заяву директора ПОСП «Відродження» С.Галенди про благодійний внесок на відновлення роботи дитячого садка.

15 березня у сільській бібліотеці відбулася літературна година «Моя маленька Батьківщина — село Оленівка», присвячена 90-річчю створення Козельщинського району.

❖ **ПРИГАРІВКА.** 15 березня сесія сільської ради затвердила проектно-кошторисну документацію на капітальний ремонт дороги у селі Панасівці та кількість працюючих у дитячому садку; вирішували земельні питання.

❖ **ПРИЛІПКА.** Ведеться робота із попередження пожеж та випалювання сухої трави на території сільської ради (організуються сходки, розсилаються письмові попередження).

Відбувся прийом Козельщинського відділення ОДПІ стосовно подання декларацій про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру.

❖ На території Оленівської сільської ради народилася одна дитина.

❖ Козельщинський РВ УМВС у Полтавській області.

За минулий тиждень прийнято 39 повідомлень і заяв. За дрібне бешкетування затримано 2 осіб. У ЦРЛ доставлено 2 особи. Зареєстровано 4 смертельні випадки.

9 березня громадянка Г., жителька смт Козельщини, повідомила про те, що бешкетує громадянин Г.

10 березня громадянин С. із смт Нової Галещини повідомив, що біля його будинку бешкетують невідомі.

СОЦІАЛЬНІ ІНІЦІАТИВИ ПРЕЗИДЕНТА

ПОДБАЙМО ПРО НАШИХ ДІТЕЙ РАЗОМ!

Для кожного батька чи матері його дитя – це цілий світ і сенс їхнього життя. Ми продовжуємося у свої дітях і внуках. Держава, яка не дбає про підростаюче покоління, не має майбутнього. Тож Президент України Віктор Янукович дав доручення Уряду і органам виконавчої влади на місцях реалізувати нові соціальні ініціативи: діти – майбутнє України, наголосивши при цьому: «Підхід повинен бути однозначний – не люди до нас повинні йти, а ми з вами повинні йти до людей».

6 БЕРЕЗНЯ голова облдержадміністрації Олександр Удовіченко провів нараду в селекторному режимі з підключенням районних студій області, де чітко поставив завдання головам райдержадміністрацій та відповідальним за розвиток фізичної культури і спорту в районах оновити застарілу спортивну базу загальноосвітніх та дошкільних навчальних закладів, що сприятиме залученню дітей до занять фізичною культурою та спортом, а також популяризації здорового способу життя.

Станом на 1 січня 2013 року в області налічується 2550 спортивних майданчиків. Цього року модернізують 1338 спортмайданчиків, із яких 1311 – у 688 навчальних закладах області та 27 – у дитячо-юнацьких спортивних школах.

Виконуючи обласну програму будівництва сучасних спортивних майданчиків зі штучним покриттям на 2008-2012 роки, за рахунок кооперації коштів обласного та місцевого бюджетів збудовано 14 майданчиків. Цього року розробляємо нову програму на підтримку будівництва спортивних майданчиків зі штучним покриттям.

За рахунок стабілізаційного фонду з державного бюджету об-

лаштовано багатофункціональний майданчик для ігрових видів спорту на території обласної ДЮСШ, «Олімпійські надії» Полтавської обласної ради.

У квітні стартує щорічний обласний місячник із ремонту й облаштування простих спортивних майданчиків. Долучитися до цієї вкрай необхідної роботи може кожен. Якщо є можливість обладнати хоч невеликий спортивний майданчик у міському дворі чи селі, встановити тренажер чи турнік – зробіть це для дітей, щоб майбутнє України росло здоровим.

Валерій ПАРХОМЕНКО,
заступник голови –
керівник апарату ОДА,
депутат обласної ради

22 БЕРЕЗНЯ – ВСЕСВІТНІЙ ДЕНЬ ВОДИ

БЕРЕЖІМО БЕЗЦІННИЙ ПРИРОДНИЙ СКАРБ!

У багатьох країнах світу щороку 22 березня відзначається Всесвітній день води або Всесвітній день водних ресурсів. Цей день був проголошений у 1993 році рішенням Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй. У Резолюції Генеральної Асамблеї ООН запропоновано проводити в цей день заходи, присвячені збереженню і освоєнню водних ресурсів. Всесвітній День води

покликаний привернути увагу громадськості до стану водних об'єктів і проблем, пов'язаних із їх відновленням і охороною. Необхідно замислитися щодо значення води в житті кожної людини на Землі; привернути увагу до проблем нестачі питної води, необхідності збереження та раціонального використання водних ресурсів. Виникає потреба для вирішення проблеми постачання населення

питною водою; інформування громадськості про важливість охорони і збереження ресурсів прісної води та водних ресурсів в цілому.

Вода – це безцінний природний ресурс, який необхідно берегти і примножувати та раціонально використовувати. Без води неможливе життя на Землі. За влучним висловом видатного науковця, першого президента Академії наук України В.І.Вернадського – «вода – це мінерал життя». Вона необхідна для питних, побутових, господарських та виробничих потреб.

Цей день святкують водогосподарники Кременчуцького міжрайонного управління водного господарства, працівники тісно пов'язані із водою і водним господарством у цілому. Зона діяльності управління поширюється на чотири адміністративні райони Полтавщини – Глобинський, Козельщинський, Кременчуцький та Решетилівський. У зоні обслуговування Козельщинського району налічується 38 ставків загальною площею 109,92 га.

22 березня є унікальною можливістю нагадати людству про надзвичайну важливість водних ресурсів для оточуючого середовища і розвитку суспільства. Практичні зусилля можуть допомогти поглибити як суспільне розуміння проблем, так і рішення у цій області. Для досягнення позитивних результатів необхідно перетворити слова на зобов'язання і дії у рамках загальної теми. І вже сьогодні кожен з нас може зробити крок назустріч збереженню водних ресурсів нашої планети.

О. НЕСТЕРЕНКО,
інженер з використання водних ресурсів
II категорії
Кременчуцького міжрайонного управління
водного господарства

МІКРОХІРУРГІЯ
КАТАРАКТИ
в поліклініці "Нафтохімік"
ВАС ЛІКУЄ
ПРОВІДНИЙ ОФТАЛЬМОХІРУРГ
всього за 1 день
(0536) 70-43-03 м. Кременчук
САМОЛІКУВАННЯ МОЖЕ БУТИ ШКІДЛИВИМ ДЛЯ ВАШОГО ЗДОРОВ'Я

**АНЕКДОТ
ТИЖНЯ**
За призначенням
Заявляю в автошколі.
Викладач:
– Отже, для чого існують дорожні знаки?
Голос із аудиторії:
– Для відбору у водіїв грошових знаків.

ЦИФРА ТИЖНЯ
100 міліметрів —
саме такий калібр мав артилерійський снаряд часів Великої Вітчизняної війни, виявлений 15 березня на прилеглій території залізничної станції Ганівка під час випилювання дерев. Наступного дня цей вибухонебезпечний предмет було знешкоджено піротехнічною групою АРЗ СП ДСНС України у Полтавській області, повідомив начальник служби цивільного захисту в Козельщинському районі Андрій Остапенко.

**ВИСЛІВ
ТИЖНЯ**
В Україні оптимістом вважається не той, хто першим кричить «Ура!», а той, хто останнім кричить «Хана!»

ВІДКРИТО НОВИЙ МАГАЗИН
жіночого одягу вітчизняного виробника
ІЗ 1 БЕРЕЗНЯ
смт Козельщина, Центральний ринок (біля автовокзалу), збоку приміщення кафе «Фортеця».

ПОЛІТИЧНИЙ СПЕКТР**Віктор Янукович:
«Європейський
курс України
пов'язаний
з глибинною
модернізацією
держави»**

«Я хотів би підкреслити, що питання європейської інтеграції для України – це питання модернізації нашої країни, яка стосується всіх напрямків життя, це перехід нашої країни до європейських стандартів як технічних, так і правових, демократичних стандартів», – наголосив Глава держави на спільній прес-конференції з Президентом Латвії Андрісом БЕРЗИНЬШОМ за підсумками двосторонніх переговорів.

Україна пов'язує процес європейської інтеграції з покращенням економіки України, розвитком нашої країни, наближенням до європейських стандартів. «Це наше, перш за все, домашнє завдання, і ми впевнено йдемо по цьому шляху», – наголосив Віктор ЯНУКОВИЧ.

Комісар ЄС з питань розширення Ш. ФЮЛЕ у своїй заяві схвалив рішення РНБО України про інтенсифікацію роботи з європейської інтеграції України, у тому числі щодо реалізації домовленостей, досягнутих під час 16-го саміту «Україна – ЄС». Президент Віктор Янукович ввів рішення РНБО в дію своїм указом від 13 березня ц.р. Ш. Фюле закликав українську опозицію до конструктивного діалогу в Парламенті, щоб наша країна встигла прийняти необхідні законодавчі рішення.

Президент В. Янукович і Уряд М. АЗАРОВА прийняли чітку та узгоджену з ЄС програму дій, у якій прописано обсяг нормативної і законодавчої роботи, яку необхідно виконати для підписання Угоди про асоціацію з ЄС і закінчення першої фази лібералізації візового режиму. Тут ніяк не обійтись без парламентських рішень.

По-перше, внесення змін до Конституції України, які передбачають розширення повноважень Рахункової палати для організації контролю не тільки над видатками Державного бюджету, а й за коштами, які до нього надходять. Відомо, що зміни до Конституції вносяться на двох сесіях Верховної Ради. Блокада роботи Парламенту – втрачений час, втрачені шанси.

По-друге, до 1 жовтня необхідно підготувати пакет законопроектів для направлення їх на експертизу Венеціанській комісії. Частина з них (щодо слідчої системи, міграційної служби) необхідно приймати вже у жовтні ц.р.

По-третє, на розгляд Парламенту Уряд вже подав низку законопроектів, прийняття яких не терпить зволікань. Вони пов'язані із заборону на дискримінацію, а також розширенням компетенції Уповноваженого ВР з прав людини.

ЄС (в особі Ш. Фюле) звернувся до опозиції розпочати конструктивний діалог і перейти від слів до справи. Лідери опозиції мають визначитися: якщо вони «за» підписання Угоди про асоціацію з ЄС, то повинні розблокувати роботу Парламенту. Якщо «проти» євроінтеграції України, то нехай публічно заявлять про це громадянам.

За три роки роботи Президент і Уряд здійснили прорив у сфері євроінтеграції: успішно завершено переговори, парафровано і підготовлено до підписання Договір про асоціацію з ЄС. Потрібна консолідація у Верховній Раді, аби отримати переможний результат для всіх громадян України.

За матеріалами сайту
Президента України
<http://www.president.gov.ua/>

ВШАНУВАЛИ БАГАТОДІТНИХ

«Коли я носила під серцем другу дитину, як будь-яка мати, задавалася питанням: як же я можу любити ще одну дитину так само міцно, якщо перша вже займає все моє серце? Коли народилася друга дитина, я просто зрозуміла, що моє серце стало більшим» – такі слова я нещодавно прочитала в одній із газет. І пригадалося, що свого часу мене хвилювало це саме питання і відповідь була такою ж. Тоді які великі серця треба мати нашим матерям-героїням, що змогли вмістити любов до п'яти, шести, восьми своїх дітей!

Село В.Мануйлівка має славну історію. Та головна його гордість і краса – це люди, які своїм щоденним життям, самовідданою працею, гостинністю роблять село надзвичайним. Нам є чим і ким пишатися. Тож напередодні світлого і радісного свята 8 Березня з хвилюванням зустрічала своїх гостей Мануйлівська школа. З самого ранку тут було гамірно – йшли репетиції пісень, віршів, примірялися платтячка. У святково прибраному залі, де на видному місці – рушники, стіннівки, малюнки, панує світла і радісна атмосфера. З піднесеним настроєм збиралися діти, запрошені мами, бабусі займа-

ли місця. Почесними гостями свята цього дня були і багатодітні матері, які своєю працею примножували здобутки, славу не лише села, району, а й держави. Вони прийшли самі або зі своїми рідними та близькими.

І ось ведучі розпочали свято. З дитячих вуст лунали найщиріші побажання і найтепліші слова на честь найдорожчих у світі людей. Свою

ВЕЛИКІ СЕРЦЯ МАТЕРИНСЬКІ

майстерність продемонстрували учні молодших класів (учителі І.Є.Жиденко, В.Г.Павлюк, В.М.Іванко). За їхні веселі пісні, танці, сценки глядачі подякували щедрих оплесками. Додали настрою присутнім і виступи учнів 10 класу, солістів А.Бищенко (6 кл.), Д.Логінової (5 кл.), І.Загорулько (7 кл.), А.Москаленко (8 кл.). Подарували вірші своїм бабусям С.Гирман, Н.Артюх, Д.Мордик. Не перелічити всього, що відбувалося на сцені. Цікаві номери підготували С.Гарець, С.Самойленко, В.Матвеева, А.Горбань, Д.Чурюпкін, О.Гудін.

Щирі привітання прозвучали і для багатодітних матерів. Це люди, яких ми бачимо щодня, вони живуть поруч, скромні, працьовиті. Вони не звикли до слави, але їхнє життя – то приклад людської мудрості й самопожертви. Це Л.П.Стельнік, О.Д.Педан, Л.О.Гирман, В.П.Вдовиченко, Г.Х.Артюх, Г.В.Вдовиченко, В.А.Дідковська, Л.В.Кириєнко, О.М.Ануфрієва. Багатьом із них указом Президента України присвоєно високе звання «Мати-героїня».

Скільки ж треба було материнських і батьківських сил, ласки, любові, щоб зростити і виховати дітей справжніми людьми, вивести їх у самостійне життя! Адже село – це щоденна праця з ранку до пізнього вечора. Трудилися вони і в колгоспі, не покладаючи рук, встигали попоратися і по господарству вдома. Адже чоловіки також цілими днями працювали

– вирощували хліб, були вмілими механізаторами, вправними тваринниками, дбаючи про добробут своїх сімей. Хоча наші героїні зараз і мають поважний вік, та байдикувати не вміють. Усі вони заслужили шану і повагу односельців.

Зворушливі історії про кожну багатодітну родину, поетичні рядки з вуст ведучих З.М.Колосовської та Н.М.Шкоди, задушевні пісні про маму спонукали дорослих згадати босоного дитинство, матусь, котрих уже немає серед живих.

На завершення свята діти вручили всім присутнім у залі жінкам, дівчаткам весняні котики. З вітальним словом до матерів звернувся сільський голова М.В.Беляєв Він подякував жінкам за виховання дітей, побажав їм здоров'я, радості, родинного благополуччя і вручив багатодітним матерям подарунки.

Насамкінець хочу висловити вдячність директору Мануйлівської ЗОШ І-ІІІ ст. О.Б.Ковшар, Н.М.Шкоди та В.Д.Сьомик, що підтримали мою ідею про вшанування багатодітних родин, узяли активну участь в організації свята, у підготовці концертної програми; а також дітям – за створення гарного настрою. Особлива вдячність за розуміння та підтримку, придбання подарунків спонсорам М.І.Харченку та М.Г.Світличному, сільському голові М.В.Беляєву.

**З.КОЛОСОВСЬКА,
с.В.Мануйлівка**

ЗНАЙ НАШИХ**НАШІ ВІРТУОЗИ****Андрій Зімній.**

2 березня 2013 р. відбувся традиційний конкурс виконавської майстерності учнів шкіл естетичного виховання «Юний віртуоз Полтавщини», який щороку оголошує управління культури облдержадміністрації.

Приміщення для проведення конкурсу надали музичні школи Полтави, Мала академія мистецтв ім. Р.О.Кириченко та музичне училище ім. М.В.Лисенка. У кожному з цих закладів одночасно у 2-х залах близько 360 учнів солістів-інструменталістів різних вікових категорій із 10 години ранку і до пізнього вечора демонстрували свою виконавську майстерність.

Честь нашої музичної школи захищали:
Владислава Кругловецька (саксофон, викладач **Ю.В.Зімній**, концертмейстер **Н.І.Василенко**);
Андрій Зімній (валторна, клас **Ю.В.Зімнього**, концертмейстер **Н.І.Василенко**);
Олег Нестерович (баян, викладач **О.І.Чопенко**);

Артем Дикопапенко (акордеон, викладач **О.І.Чопенко**);
Анастасія Ждан (фортепіано, викладач **Н.І.Василенко**);
Олександр Лобач (фортепіано, викладач **О.Б.Безугла**).

Диплом за почесне третє місце отримав Андрій Зімній. Тож вітаємо його з почесним званням лауреата, який уже втретє підкорив «Юного віртуоза Полтавщини»!

Владислава Кругловецька.**Олег Нестерович**

Грамоти отримали Владислава Кругловецька та Олег Нестерович. І дуже шкода, що при набраних 12 балах до третього місця їм не вистачило лише по 0,25 бала. Але викладачі та учні не втрачають надії, що в наступному році конкурс для них буде більш вдалим.

**Тетяна КРАМАРЕНКО,
директор дитячої музичної школи**

ЗВІТНІ КОНЦЕРТИ

АМАТОРИ
СЦЕНИ —
ДО ЮВІЛЕЮ
НАШОГО
РАЙОНУ

22 БЕРЕЗНЯ стартував традиційний звіт учасників художньої самодіяльності клубних закладів сіл і селищ під назвою «Квітуї, прекрасна батьківська земля!». Нині він приурочений до 90-річчя утворення Козельщинського району. Цього дня звітували художні колективи і виконавці **Високовакулівського, Говтянського, Мануйлівського, Хорішківського сільських Будинків культури, Трудювківського сільського клубу та Юрківського Будинку сімейного дозвілля.**

5 КВІТНЯ районна сцена чекатиме аматорів Сушківського, Пригарівського, Приліпського, Бреусівського сільських Будинків культури та Панасівського, Чапаєвського й Пашківського сільських клубів.

12 КВІТНЯ районний Будинку культури прийматиме учасників художньої самодіяльності **Солоницького, Пісківського, Рибалківського сільських та Новогалещинського селищного Будинків культури; Михайлівського та Оленівського сільських клубів.**

Як і раніше, потрібно буде представити художні номери різних жанрів: драматичного, хорового, хореографічного, інструментального, у виконанні колективів та солістів.

Чекаємо в ці дні не тільки аматорів самої діяльної сцени, а й глядачів — шанувальників народного мистецтва.

Тетяна ВЛАСЕНКО,
методист районного Будинку культури

НА ЖІНОЧЕ СВЯТО

Хай вашу
усмішку
шанують
не тільки
рано навесні!

Чи може хтось сказати, чому жіноче свято ми відзначаємо саме навесні? А все дуже просто. Весною відбувається пробудження природи, зародження нового. Жінка теж дарує світу нове життя. Весна — символ молодості й здоров'я, краси і кохання.

І ми, чоловіки, бажаємо всім жінкам і дівчатам, мамам, бабусям, сестрам, дружинам завжди бути такими ж молодими, красивими, ніжними і коханими, як сама весна. Тож приготувати свято для своїх односельців та гостей узялися чоловіки. А було їх немало: О. Бажан, Б. Бажан, М. Лавренко, О. Бардак, А. Чабанюк, О. Чепак, Д. Дашенко, Л. Фатко. Обговорювали, створювали, фантазували, сперечались, дослухались і разом дійшли до спільної думки: без дівчат красивого, тендітного свята неможливо створити. А дівчата не відмовилися підставити своє тендітне плече, нам, мужнім чоловікам. Колориту до свята додавали: В. Бажан, О. Прокопенко, В. Михайлик, Л. Фатко, Л. Гончаренко, С. Лавренко, В. Юренко, В. Мазурок, М. Юренко, Н. Магда.

Тож 7 березня Високовакулівський СБК гостинно приймав усіх бажаючих побувати у весняній чарівній казці. Пісні, гуморески, сценки, танці, вірші гармонійно перепліталися зі словами ведучих, які вітали все жіноцтво в залі ніжними віршами та побажаннями. А вже жінка для нас була найбільшою таємницею та святиною. До таких святинь насамперед належить любов до матері, до тієї жінки, яка дала нам життя, яка нас виплекала, виростила і виховала.

Вітав усе жіноцтво сільський голова А. В. Лісний; гадали нелегку долю багатьох односельчанок, які вистояли і винесли на своїх плечах усі випробування долі.

Жіноче свято — радісне і клопітне, особливо для чоловіків. Чого варта жінка без чоловіка, а чоловік без жінки? Чоловік і жінка це — кохання, це — сім'я, це — маленький світ, маленька країна, бо не роз'єднає ніколи те, що поєднав Господь. У цій країні свої закони, звичаї, традиції.

Хвилина за хвилиною непомітно пролетіло півтори години свята. Свято завершилося, а в душах гостей надовго збереглося відлуння пісень «Мама», «Тумани», «Щастя» та багато інших. Тож щирі слова подяки для вас, мої дівчата — аматори сцени!

М. ЛАВРЕНКО,
директор Високовакулівського СБК

У МІЖНАРОДНИЙ ЖІНОЧИЙ ДЕНЬ

У день святковий, у день весняний
проліски зберу для мам

Святково вбрана актова зала Пашківської школи гостинно зустрічала жителів села, батьків, учнів на святі 8 Березня.

Під звуки веселої музики виходять на сцену учні, тримаючи у руках подарунки, зроблені власноруч. Діти декламують вірші і вручають подарунки мамам і бабусям.

Радісна атмосфера панувала у залі. А створили її юні артисти. Особливий успіх мали учні 1-3 класів, які бездоганно виконали танок із хустками. Незабутнє враження справили на глядачів «баба Параска» та «баба Палажка» своєю акторською майстерністю та дотепним гумором.

Приємно були вражені дівчатка школи, коли зі сцени їх вітали пісенним дарунком хлопці 5-9 класів.

Протягом свята ансамбль «Натхнення» у складі В. Калашник, Ю. Тригубенко, А. Гнатюк, М. Гармаш та О. Лобач зачарував присутніх своїм співом, за що їх нагородили бурхливими аплодисментами.

А танець у виконанні учнів 2-4 класів викликав вибух позитивних емоцій і оплесків.

Коли на сцені з'явилася Л. Боровицька з пісенним дарунком для своєї мамі і усіх жінок, то серця присутніх зігрілися й наповнилися любов'ю і теплом.

Насамкінець урочисто і піднесено пролунали вітання директора школи А. Леца усім присутнім жінкам. Залишилося лише додати, що свято підготували і провели: сценарист — Л. Боровицька, музичне оформлення — В. Пошенко, ведучі — О. Мінч та В. Кирилук.

На святі панували щастя й радість, щедрість і доброзичливість, а зала аж сяяла від сонячних усмішок дітей, батьків, учителів.

Я переконана, що свято подарувало усім присутнім лише задоволення й незабутні спогади.

Катерина ДМИТРЕНКО, с. Пашківка

Святкували ГОВТВЯНИ

Ізими перевелися, і весни забалилися, а 8 Березня завжди приходить за графіком. От і в с. Говтві відсвяткували Міжнародний жіночий день. Приємним подарунком для усіх жінок, і не тільки, у цей день був святковий концерт. Учасники художньої самодіяльності від усієї душі радували присутніх своїм співом.

У концерті брали участь також учні Говтянської школи, навіть дошкільнята.

Привітали всіх бабусь, мам, маленьких подружок і сестричок, нікого не забули.

Алла ПРИЙМАК, с. Говтва

Наша робота — це про вас турбота!

Допомагати, піклуватися, вислухати, розрадити, вирішити нагальні проблеми — це заняття для небайдужих людей. Тож хочу розповісти про роботу 46 жінок — соціальних робітниць відділення соціальної допомоги вдома при територіальному центрі соціального обслуговування (надання соціальних послуг).

Відділення соціальної допомоги вдома у даний час обслуговує більше трьохсот самотніх, самотніх громадян пенсійного віку, які потребують сторонньої допомоги у зв'язку зі втратою рухової активності, та надання соціальних послуг у домашніх умовах згідно з медичним висновком. Усі сільські та селищні ради району мають соціальних робітниць, які забезпечують надання соціальних послуг громадянам, що їх потребують. Налічується більше сорока видів послуг: ведення домашнього господарства, прибирання приміщень, допомога у консервуванні овочів на зиму, придбання і доставка продуктів та медикаментів, оформлення субсидій, прання білизни та одягу, допомога в оплаті житлово-комунальних послуг у проведених сільськогосподарських робіт та багато іншого.

Одні види допомоги надаються 2-3 рази на тиждень, інші — сезонні, тобто кілька разів на місяць чи рік. І хоча соціальні послуги надаються регулярно та в повному обсязі, згідно зі встановленими нормами, та головне в роботі соціального робітника — це моральна, душевна підтримка своїх підопічних, уміння вислухати, разом порадити, а іноді підтримати в горі та розрадити в біді, адже дуже часто трапляється, що соціальний робітник — це не одна людина, яка навідується на подвір'я цих людей. Для багатьох стареньких це, можливо, єдиний

промінь світла, що допомагає триматися на цьому світі.

Коллектив відділення соціальної допомоги вдома працює за покликком серця, кожна із 46 робітниць обслуговує від п'яти до дев'яти підопічних. Посада соціального робітника не вимагає спеціальних знань і відповідної освіти, не вимагає вона і стажу роботи; вона, перш за все, передбачає чуйність, людяність, душевне тепло. У багатьох громадян, що обслуговуються, дітей і близьких немає зовсім, у інших діти живуть далеко від батьківського дому, та й самі вже є пенсіонерами і не мають змоги часто навідуватися до рідної оселі, надавати допомогу. Саме тоді настає потреба в обслуговуванні соціального робітником, у його послугах.

СОЦЗАХИСТ

На обслуговування до відділення приймаються люди похилого віку, інваліди, які досягли 18-річного віку, крім інвалідів внаслідок нещасного випадку на виробництві або професійного захворювання, які отримують допомогу на постійний сторонній догляд відповідно до Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності», хворих (із числа самотніх осіб працездатного віку на період до встановлення їм групи інвалідності, але не більше ніж на чотири місяці). У випадку, коли ці особи не мають рідних, зобов'язаних здійснювати догляд за ними, або рідні є пенсіонерами чи інвалідами, обслуговування є безоплатним. В інших випадках обслуговування громадян здійснюється за плату відповідно до тарифів на платні соціальні послуги.

Для зарахування на обслуговування громадяни подають письмову заяву до управління праці та соціального захисту населення, яке у триденний термін після її надходження надсилає запит до закладу охорони здоров'я для одержання медичного висновку про здатність до самообслуговування та потребу в сторонній допомозі; а також до нотаріального контори для отримання витягу з Державного реєстру правочинів про відсутність укладеного громадянином договору довічного

утримання (догляду). Після надходження зазначених документів територіальний центр складає карту індивідуальних потреб громадянина у соціальному обслуговуванні, де обумовлюються періодичність, строки надання соціальних послуг відділенням соціальної допомоги вдома. Також необхідно надати ксерокопію паспорта, ідентифікаційного номера, пенсійного посвідчення, довідки про встановлення групи інвалідності (за наявності).

Наші органи місцевого самоврядування завжди оперативно реагують на звернення відділення соціальної допомоги вдома про допомогу в оформленні документів для взяття на обслуговування самотніх громадян, для оформлення субсидій. Без їх професійної допомоги та підтримки було б надзвичайно складніше вирішувати питання, життєво необхідні для підопічних. Соціальні робітники, працюючи спільно зі сільськими та селищними радами, повністю забезпечили твердим паливом та дровами всіх, хто мав у цьому потребу.

Про те, як працюють соціальні робітники, можна робити висновки з відухів їх підопічних — а це і подяки в районній газеті, і телефонні дзвінки до відділення соціальної допомоги вдома. При розмові дуже часто старенькі згадують своїх помічників не на ім'я, а просто називають доньками, рідненькими. Особисто я, працюючи майже два роки на посаді завідувача відділення, не чула скарг і нарікань на роботу соціальних робітниць. Коли телефонують наші підопічні, то це або прохання щось порадити, допомогти або ж подяка за працю наших робітниць.

Не маючи змоги на шпальтах газети назвати імена всіх соціальних робітниць, які на даний час обслуговують самотніх та самотніх громадян нашого району, хочеться все ж відзначити роботу Наталії Борисівни Ворожки з Юрків, Оксани Анатоліївни Волощенко з Солониці, Ірини Олександрівни Винник із Бреусівки, Людмили Миколаївни Клименко із Приліпки, Валентини Петрівни Кожухар із Сушок, Світлани Володимирівни Корсун із Пісок, Оксани Володимирівни Лифар із Пашківки, Вікторії Григорівни Мишко з Лутовинівки, Марії Павлівни Моргун із Василівки, Тетяни Михайлівни Присухіної з Мануйлівки, Валентини Петрівни Прохорової з Лутовинівки, Людмили Тимофіївни Храпки з Винників, Алли Андріївни Юренко з Козельщини.

Завдяки чуйності, відповідальному ставленню до своїх обов'язків, милосердю, щирим серцям та душевній доброті наших працівниць підопічні нашого відділення відчують до себе увагу й турботу щодня — і в будень, і в суботу, мають впевненість у завтрашньому дні.

Зоя ГЕТАЛО,
завідувач відділення соціальної допомоги вдома територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг)

Соціальний робітник Світлана Сіках ві (своєю підопічною, козельщанкою В. Я. Сіках).

Мал. Сергія ЛОБАЧА

ЩО ЖІНЦІ ПОТРІБНО ДЛЯ ШАСТЯ? ДІВЧИЙ ВЕЧІР

З РОКУ В РІК ми з великим нетерпінням чекаємо приходу весни. Ми рахуємо весна прожене холод та встелить землю зеленою травкою.

А ще у перших числах березня усі чекають жіноче свято — 8 Березня. Для нас, жінок, воно дійсно особливе, бо по-іншому на нас дивляться наші чоловіки та сини, навіть дещо уважніше, з якоюсь теплотою, повагою та любов'ю. Жіноча роль і доля складніша і важча, і мінімум, що можуть зробити чоловіки, — це визнати цей факт і хоча б раз на рік, 8 Березня, зробити подарунок жінкам: полегшити їм долю і змусити їх усміхатися тільки від щастя.

Напередодні цього свята зібралися у Солоницькій сільській бібліотеці жіночки і вирішили організувати такий собі «Дівчий-вечір» або «Жіночі посиденьки» — хоча б раз на рік...

Дуже добре провели ми цей вечір: читали гуморески, вірші, просто розмовляли, сміялися, згадували цікаві та смішні історії. А ще познайомилися з творчістю нашої поетеси-аматорки. Люся Іванівна Колода — звичайна сільська жінка, доброзичлива, працьовита, дуже весела. Вона вже довгий час пише вірші, і з деякими мені хочеться вас познайомити:

*Запоздалая любовь в гости напросилась
И с надеждой на взаимность
в сердце поселилась.
Все вдруг вострепелось от избытка чувств,
В голове все закружилось от касанья уст.
И когда не ожидаешь — дремлет вся река, —
Вот тогда вода размозг гребли берега.
А любовная стихия раз во сто сильнее,
Она мысли одурманит, сделает слабей.
И поддавшись уговорам, ты поманишь в дом
И пропустишь через сердце
тот любовный зов.
Но последняя любовь вспыхнет и пройдет,
Как огонь все выжигает, оставляя боль.
Словно все стихии вместе,
сердце всколыхнут
И спокойно зашагают далее в свой путь.*

Світлана МАТВИЦЬ,
бібліотекар-Солоницької-сільської-бібліотеки

*Роман дочитав, я на стол положу.
Занятную книгу читать я люблю:
Узнаешь о многом, поймешь кое-что.
Читать интересней — не то, что кино.
Страницы листая, их жизнью живешь,
Где главный герой на «супермена» похож,
Других от беды и несчастья спасает
И часто о страстной любви он мечтает.
А ты, увлеченный поступком его,
И сам начинаешь вдруг сеять добро.
И веришь, что зло можно все наказать,
И правде пошире дороженьку дать.
Но в жизни страницы не перелистать...
Что ж — надо покрепче всем на ноги встать.
Удары судьбы пережить незелеко,
Не книга ведь — жизнь, и совсем не кино.*

Людмила
ОБРИНЬБА-
БУДЯНЬСКА

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТОВОЇ СКРИНЬКИ

СЕРЦЕМ ЛИНУ ДО ВАС, ДОРОГІ ЗЕМЛЯКИ!

Я давно мешкаю на Дніпропетровщині, але змалечку і до 14 років жила спочатку у Буняківці, а потім — у Говтві, яка стала мені рідною. Як же притягує мене ця земля! Тепер вона полюбилася не тільки моїм дітям, але й онучкові. Хотілося б частіше бувати у Говтві, бачитися, спілкуватися з друзями, тішитися спогадами, а ще — чарівними луками, річкою Пслем, звуками того неба, під яким пройшло моє дитинство.

Приємно, що таке відчуваю не лише я. Щороку на березі Псла зустрічаються випускники Говтвянської школи. До речі, вітаю її зі 150-літнім ювілеєм!

Багата історія Припільського краю. За тисячоліття Шаргора бачила і розквіт, і занепад культури наших пращурів. Добре, що пам'ять живе у душах і серцях моїх любих земляків. Підтвердження цьому — дійство, що відбувається в останню травневу або першу червневую суботу щорічно (шкода, що не довелось побувати!). Але зберемося сім'єю і поїдемо обов'язково! Друзів своїх близьких — друзів, кумів, родичів, земляків, хто нас вітає, чекає і підтримує, — люблю вас! І дарую свої поетичні рядки.

ОСІННЯ РАПСОДА
Осінь розтрусила
Листя золоте...

Доля загубила щастя.
Та проте
Хочеться любити
Древній білий світ,
У вічність зазірнути
Через сотні літ,
Де кохання ніжне
Душі зігрів,
Сонечко привітне,
Смуток — трин-трава!
Нес'я лишились вчора
Десь у найсумніші дні.
По канві узором
Ллються знов пісні,
Идуть луною в лузі,
Туга пропада!
Поруч завжди друзі —
Нерозливвода!

ЗИМА

За вікном зима
Одиноко бродить.
Спокою нема.
На душі самотність.
За вікном зима,
І замерзлі квіти.
Час іде дарма...

Де ж мені подітись?
Ніч така холодна
Землю огорта.
Одинока Мавка
По саду плута.
Плачуть світлі очі
І щемить душа —
Відшукати хоче
Свого Лукаша.
«Чи у лісі грає
Він сумні пісні?
Хто доріжку знає,
Скаже хай мені.
Може, заблудився,
Хуга замела?
Хтось лихий зустрівся,
То не жди добра...»
Мавка долю кличе
Та гуде буран.
Впало небо нижче.
Чується обман...
Уляглась завія.
Місяць проплива.
Серце гріє мрія,
Біль мій зажива...

МОЯ ВЕЛЬМОЖНА ПАНІ...

Коли я підійшла до їхнього будинку, побачила чарівну молоду жінку. Вона стояла на ганку — задумана, струнка. Я потай довго стежила за нею, а саму мучила цікавість: чому? Чому, живучи довгий час у багатій Канаді, будучи успішною, забезпеченою, вона таки приїхала в Україну — у напівзруйнований маєток своїх предків,

проші, а потім ми поїхали на ринок. Придбали курочок, а потім і качечок. При виході з базару сиділа жінка, біля неї — собачка на повідку, ще одна — у кошику, а ще — оголошення: «Віддам у добрі руки». Ми з Лідєю, не змовляючись, повернулися одна до одної і зрозуміли, що забираємо обох собак.

Так ми поповнили наше господарство. З кожним днем у дворі все гарнішало, розквітало — я насяля-насадила багато ранніх квітів, щоб моя господиня почувалася якомога комфортніше. Та й сама Ліда, не лінива від природи, часто вдягала рукавички й допомагала мені на городі. Так, у взаємній підтримці і доброзичливій обстановці промайнуло літо.

Під осінь Ліда попросила мене, щоб я лишилася у маєтку, бо їй конче потрібно полетіти до Канади. Перше, що я подумала, — що Ліді тут не сподобалося і вона вирішила повернутися. Немов прочитавши мої думки, Ліда запевнила, що вона від'їздить ненадовго. Тож ми з'їздили у місто до церкви (якраз була свічки за упокій мертвих і здоров'я живих. Дійсно, Ліда подала в Канаді недовго, вирішила якісь свої справи і до зими повернулася до маєтку. Пообідавши, ми посідали на ганку, і тут Ліда вперше сама наважилася розповісти мені свою історію, котра мене, звичайно, дуже цікавила, але я ніколи ні про що не запитувала.

Мама Ліді родом із цього ж таки маєтку, тут жили і її батьки, і дідусь з бабусею. Свого часу їх розкуркулили, як і багатьох інших добрих господарів. Родичі, що жили у Канаді, дивом змогли забрати Лідину бабусю — ще зовсім юну дівчину — до себе. Вона плакала, не хотіла кидати своїх батьків, і недаремно: тоді вона бачила їх востаннє, бо доля батьків була такою ж, як і в усіх розкуркулених, репресованих...

Поруч із родичами жив чоловік-удівець, який запримітив у сусідів молоду дівчину. Вони сподобалися одне одному і згодом побралися. Через рік народилася Лідина мама, Ганна. Взаємне кохання, успішний бізнес чоловіка, донечка росте — здавалося, щастю не було меж. Та білу смугу життя, як це часто буває, змінила чорна. Ганна була вже дорослою, коли на родину звалилося горе: у її мамі, Лідиною бабусі, лікарі виявили онкологічне захворювання. Звернулася до медиків запізно, хвороба була швидко прогресувала, жити жінці залишилося кілька місяців. Кожну вільну хвилину Ганна сиділа біля матері, саме тоді їй наслухалася про Україну... Можливо, мамине здоров'я і підірвала ця туга за рідним домом, за першим коханням, біль за несправедливо засудженими батьками і розграбованим майном. «В Україні напрощад добрі люди, якби я була там, то, може, і не захворіла б, адже там і повітря лікує», — часто казала вона.

Не пройшло і року, як померла Лідина бабуся... Найгірше, що онкологічне захворювання виявилось спадковим: невдовзі злягла Ганна, Лідина мама. Хвороба була швидкоплинною, через деякий час Ліда — тоді вже студентка університету — разом із батьком поховала маму... У тузі та скорботі не очач у дочку танув і батько, він ненадовго пережив свою Ганнусю: потрапив у жакливу аварію, не справившись із керуванням: машину знесло на

збіччя і кинуло на дерево... Як сказали лікарі, шансів вижити у батька не було. Уже ніколи нікому не розкаже він, чи то Ганнуся йому привиділася, що вийшла з лісу, погукала, і він, професійний водій, скерував автомобіль до неї...

Бізнесом Ліда не хотіла займатися, доручила його своєму хрещеному, найближчому другові родини. Пройшло кілька років після смерті матері, і Ліді спіткала така ж доля: невтішний діагноз лікарів. Очевидно, далася знаки спадковості. Щоб не повторювати фатальної помилки своєї бабусі та матері, Ліда поспішила на обстеження, потім пройшла два курси лікування. І тут спали на думку слова матері: в Україні навіть повітря цілюще... Коли Україна стала незалежною державою, Ліда поцікавилася, чи зможуть їй повернути маєток її предків. Закон був на її боці, от і приїхала Ліда у цю хоч і запущену, але все ще міцну садибу...

Я не могла не спитати її про особисте: така молода, гарна, зазналася, що там, за океаном, лишився молодий за неї майже на п'ять років студент, Микола. Познайомилися вони під час однієї екскурсії, потім були сусідами по купе в потязі. З часом знайомство перейшло у кохання. Дізнавшись про свою хворобу, Ліда чомусь вирішила втекти від коханого на інший край світу, щоб не обтяжувати його... Микола почувався ображеним через те, що Ліда не відповідала на його дзвінки. А я зауважила, що кохання й перевіряється розлукою, умовляла Ліду не хвилюватися і думати зараз лише про здоров'я. Крім того, порадила таки спілкуватися з Миколою, довірится йому, а вже доля потім сама розсудить. Мені здавалося, що ця дівчина — найслухняніша моя дитина. Вона дослухалася до моїх порад.

Я щиро, всією душою полюбила свою панянку — може, тому, що вона сирота, або ж через те, що між нами встановилося довірливе порозуміння. Ми зблизилися, намагалися у доброму гуморі підтримувати одна одну, коли траплялися якісь життєві негаразди. А дізнавшись про її таємницю, я ще більше стала піклуватися про Ліду. Ліда мала одне велике захоплення: любила фотографувати природу. Проводила цілі фотосесії: як росте квітка, як викидає бутон, як поступово розквітає... Я в житті не бачила подібної краси. А тепер, узимку, я підказала Ліді фотографувати прекрасні зимові пейзажі. Так і пережили першу для неї українську зиму.

Настала весна, а з нею — і річниця нашого знайомства. Ня нарвала букет ранніх тюльпанів, на ганку поставили стіл із білосніжною скатеркою, прикрасили його букетом, Ліда принесла вино, цукерки, і ми влаштували собі маленьке свято. Тим більше, що для нього був привід: Ліда знову літала в Канаду, пройшла обстеження, і його результати підняли настрої: хворобу було подолано! Ліда мріяла, складала плани на майбутнє: хотіла порозумілася і з Миколою, незабаром чекала його у гості, хотіла вразити своєю гостинністю...

А я була рада за дівчину — рідне українське повітря повернуло їй і здоров'я, і кохання, а що іще потрібно для життя, чи не так?...

Ганна СУРГУЧОВА,
снт Нова Галещина

прадіда та прабабусі?

Мабуть, хтось підказав новій господині, пані Ліді, щоб вона поговорила зі мною, запропонувавши службу в маєтку. Не знаю, чому, — чи то через її добре, привітне обличчя, чи через те, що я чула від старожилів багато хорошого про колишніх господарів маєтку, рідкісної доброти людей, — але я без усіляких вагань дала згоду.

Ліда говорила ламаною українською мовою, тож ми одразу порозумілися. Інтуїція мене не підвела, мені дуже легко працювалося, незважаючи на різницю у віці, ми стали, ніби подружки. Хотілося бути корисною у всьому, швидше упорядкувати маєток. Я підказала будівельників, які швидко і якісно зробили у домі ремонт.

Після цього моя господиня запропонувала мені перебраться до її маєтку, адже я жила самотньо, діти мої далеко. Її спальня кімната була нагорі, а я обрала собі невеличку сонячну кімнату на першому поверсі, поряд із кухнею — як зручніше для мого похилого віку. Замкнула свою квартиру, збрала валізи з усім необхідним — і ось я уже в маєтку. Найцінніше, що я збрала з собою, — це родові ікони, які дісталися мені у спадок. Тож коли я раненько вставала, читала Отченаш і молила Бога, щоб дав добро не лише моїй родині, але й моїй новій подрузі, яку я стала вважати за дочку.

Ліда приїхала в Україну раною весною, тож якраз був слушний час для упорядкування подвір'я, квітників. Особливо гарною, очевидно, була колись центральна клумба, розбита перед входом у дім, у центрі якої встановили вишукану бетонну вазу. Усе це було запущене, тож потрібно було боротися з бур'янами і відновлювати квіткове царство.

Я селянського роду, тому не уявляла собі подвір'я без живності, тим більше, що на задньому дворі маєтку я виявила добротні господарські споруди. Оскільки Ліда повністю довірилася мені в облаштуванні свого господарства, то я запропонувала придбати домашню птицю. Тож ми вирушили в місто за покупками на її автомобілі (Ліда водить машину). Спочатку вона отримала в банку

ДО 90-РІЧЧЯ КОЗЕЛЬЩИНСЬКОГО РАЙОНУ

МИНУЛЕ І СУЧАСНІСТЬ ДУХОВНИХ СВЯТИНЬ КРАЮ МАЮТЬ СТАТИ НАДІЯМИ ШИРОКОГО ЗАГАЛУ

На початку березня, у переддень ювілейної дати утворення Козельщинського району, у центральній районній бібліотеці черговою раз зібралися члени Клубу шанувальників православної книги. Тема зустрічі — «Духовні святині краю: минуле і сучасність» — обрана не випадково, адже історія святих місць є невід'ємною частиною загальної історії, бо з давніх-давен церква у селі була осередком культури та освіти, свого часу сприяла соціальному розвитку території, громади.

І саме це підтвердили своїми розповідями поважні гості зібрання: Григорій Сердюк, учитель-методист Бреуєвської ЗОШ I-III ст., Іван Дашівець — учитель Пригарівської ЗОШ I-III ст., краєзнавці Григорій Ворона та Василь Онищенко з Чапаєвки; священнослужителі: протоієрей Миколай — настоятель Свято-Троїцької церкви с. Бреуєвки, ієрей Василій — настоятель Свято-Успенської церкви в с. Сушках, ієрей Олександр — настоятель Свято-Покровської церкви в с. В. Мануйлівці та ієрей Костянтин — клірик Різдва Богородиці Козельщинського монастиря.

Зокрема, Григорій Сердюк, відомий своєю фундаментальною краєзнавчою та літературною роботою не лише у районі, а й далеко за його межами, детально зупинився на історії церков на території нинішньої Бреуєвської сільської ради: від спорудження і до руйнації, особливо — Бреуєвського храму, безжально розрощеного червоними атеїстами у 30-і роки. Учитель-історик також назвав імена священників, які трудилися на благо громади і були репресовані й закатовані більшовиками у страшний 1937-му році. До речі, один із них став прототипом отця Михайла — персонажа відомого драматичного серіалу «Штрафбат».

Іван Дашівець розповів про історію церкви у Пригарівці, про її просвітницьку роль у житті місцевої громади (цей матеріал був опублікований у районній газеті №20 від 18 травня 2012 року), проілюструвавши свою розповідь старими фотознімками.

Григорій Ворона та Василь Онищенко, у свою чергу, поділилися цікавими фактами з історії Чапаєвки та місцевого храму, висловивши жаль і занепокоєння з приводу занепаду села.

Про сьогодення духовних святинь говорили присутні на зустрічі священники. І основна думка, до якої дійшли, — повернути зруйновані колись храми у тому ж вигляді зараз неможливо, але ми маємо повернути і відродити ті духовні цінності, які в них проповідувалися, щоб було що передати нашим нащадкам. І добре, що нарешті зрушив із мертвої точки процес духовного відродження, що люди все частіше звертаються до віри, до Бога, а отже, ще не все втрачено для наших душ.

Символічно, що на цій зустрічі були і виступили представники місцевої влади: заступники голів райдержадміністрації та районної ради Тетяна Бутенко й Олександр Перепелиця, начальник відділу культури і туризму Віктор Мокієнко. Останній, до речі, зауважив, що такі зустрічі потрібно проводити в іншому форматі: у великому залі, за участі широкого кола школярів. Із цим важко не погодитися, адже скільки надзвичайно цікавої, пізнавальної інформації прозвучало того дня в читальному залі ЦРБ, і було просто шкода, що її чула невеличка аудиторія, обмежена, в основному, людьми похилого віку. Краєзнавці виклали зібраний ними багатющий матеріал фактично самі для себе, тоді як його варто винести на широкий загальний викладати на уроках історії у школах... Тож сподіваємося, що така зустріч була не останньою, а наступні стануть гідними тих зусиль, які докладають до створення літопису Козельщинського краю наші місцеві історики — не лише справжні патріоти малої батьківщини, а і справжні фанатики своєї справи.

Надія ЛИТВИН
Фото Івана КРАВЧЕНКА

НА ПРОХАННЯ ЧИТАЧІВ

Шановна редакціє газети «Козельщинські вісті»!
На жаль, у пам'яті старожилів нашої Верхньої Жужманівки збереглися не всі дані про село. А так хочеться дізнатися про монастир, що колись тут діяв. Можливо, десь у музеях чи архівах збереглося його зображення, або якісь відомості. Хочеться довідатися про всі дати — коли тут були агрофірма, радгосп, тощо. Хочеться, щоб не тільки діти, а й онуки знали історію свого краю.
З повагою і надією — корінна жителька села Надія ДИКА

З Енциклопедії

«Святині Полтавщини»

Гноївський Покровський скит

Він знаходився у селі Верхній Жужманівці (нині Козельщинського району). За документами, що збереглися у приватному архіві покійної черниці Полтавського Хрестовоздвиженського монастиря Антонії (Жартовської) простежується, що скит було засновано 1894 року на землі, подарованій Київському Троїцькому монастиреві селянином, власником маєтності у селі Веселе з хуторами Жужманівка-Нагірна Солоницької волості Кременчуцького повіту Дем'яном Кириловичем Шатохіним («Виписка з Кріпосної Полтавського Нотаріального Архіву Книги по Кременчуцькому повіту» за 18.05.1894).

Маєтність (204 дес., 408 кв. саж.) дісталася селянину за купчою від дворянина С.Н.Троїницького. Недалечко були розташовані хутори Гноївці. Пізніше Жужманівка-Нагірна одержала назву Верхня Жужманівка, а хутори Гноївці зникли, але в народі за скитом, поблизу якого він розташовувався, так і закріпилася невелика благозвучна назва «Гноївський». 1907 року Д.К.Шатохін передав у володіння монастиря також маєтності при селах Ганнівці й Олександрівці, які він купив у дворянина М.В.Гана («Затверджена копія виписки із Кріпосної Полтавського Нотаріального Архіву по Кобеляцькому повіту» 26.10.1894). Збережений у «Виписці з актової книги Київського нотаріуса І.А.Вікторова» за 1907 рік духовний заповіт Д.К.Шатохіна має такий зміст: «Во ім'я Отця і Сина і Святого Духа. Амін. Я, нижчезписаний, селянин Дем'ян Кирилович Шатохін, будучи при здоровому глузді і твердій пам'яті, роблю на випадок своєї смерті, стосовно свого майна, що належить мені, таке заповітне розпорядження «...»: знову придбану мною маєтність, розташовану у Полтавській губернії, Кобеляцького повіту, при селі Ганнівці, в яку входить 121 дес. і 1890 сажнів різнорідної землі, з усіма в цій маєтності «...» будівлями та усього роду угіддями, дорідними степами, в повному її складі заповідую у власність Київському Троїцькому гуртожитному монастирю з тим: а) щоб заповіданий маєток вічно належав названому монастирю без права продажу цього маєтку іншим монастирям; б) щоб прибутки від цього маєтку використовувалися винятково на утримання і благоліпність церкви, упорядкованої во ім'я Покрови Пресвятої Богородиці; на раніше цього подарованій мною тому ж монастирю землі, на ділянці під назвою Жужманівка-Нагірна; в) щоб імена моїх батьків, родичів від часу не могли втратитися із синодика через втрату паперу або через недоблість переписувачів, то для цього повинна бути зроблена мідна дошка і на ній викарбовані імена моєго роду, які згадуються у списку за упокій, а які у списку за здоров'я, то після кончини викарбовувати на цій же дошці. Дошка ця повинна зберігатися у вітарі. Після моєї кончини, повинна бути відслужена заупокійна літургія і соборна панахида, а потім тіло моє поховане за християнським обрядом, з правого боку вищезгаданої церкви поблизу вітаря; г) монастир зобов'язаний із прибутків заповіданого йому маєтку по життєво щорічно видавати дочці моїй Параскві Дем'янівні Шатохіній по 50 карбованців, дочка моя повинна життєво проживати у будинку, який я зараз займаю у селі Веселому з хуторами Жужманівка-Нагірна на утриманні монастиря; д) усе рухоме майно моє заповідую на повічну власність тому ж Свято-Троїцькому монастирю».

Згідно з документами, схиархімандрит Йона поблагословив місце під забудову Покровського скиту 25.10.1895 року. Коли спочив сам Дем'ян Кирилович Шатохін, невідомо. У записках вказувалася лише дата смерті його дружини Марії Яківни — 29.05.1890 року.

Зберігся також заповіт, датований 08.05.1916 року, за яким Д.К.Шатохін довірив своїй доньці П.Д.Шатохіній ведення «Всіх без винятку кримінальних і громадянських справ, які можуть виникнути у різних закладах стосовно подарованого їй рухомого і нерухомого майна».

За спогадами старожила Верхньої Жужманівки Павла Кириловича Чубука, обителі вміщувала муровану, в одному зв'язку з дзвіницею, теплу Покровську церкву з вишуканим різьбленим іконостасом із червоного горіха, довгі чернецькі корпуси, приміщення для школи, багато господарських будівель і погребів, упорядкований монастирський сад, цвинтар. Скит мав значне господарство і багато землі. Станом на кінець 1920-х у скиту перебувало близько 70 осіб братії, останнім ігуменом був отець Яким. Деякий час подвижником Покровського скиту був схийгумен Адриан (Антонів), який у 1927 році переведений із Київського Троїцького Іонинського монастиря. Смирений молитвеник, який володів даром духовного провидіння, завершив своє чернече служіння у Козельщинському монастирі у 1953 році. Зі слів П.К.Чубука, ченці перед закриттям обителі сховали частину дорогіших церковних оздоб під землею. Довгі роки різні шукачі скарбів, перекопуючи купи землі, намагалися їх знайти, але марно. Після закриття скиту у 1930 році у Покровській церкві влаштували клуб, а 1935 — будівлю знесли. У приміщеннях обителі і погребях обладнали склади Галешинської біофабрики. При розбиранні храму поблизу вітаря був знайдений склеп із домовиною Д.К.Шатохіна. Благодійник лежав у підряснику з шкіряним поясом і в чернецькій мантії. Вірогідно, перед смертю він прийняв постриг.

Нині на місці колишнього скиту розоране поле з виразним підвищенням посеред нього: поряд — фермерська садиба, яка стоїть на місці колишнього будинку Шатохіних і монастирського саду. Там збереглося захоронення М.Я.Шатохіної; вціліли також глинобитні стіни колишньої церковнопарафіяльної школи.

Література:

Черкасець Т. Гноївський скит // ВПЕ. — 2003. — Верес.; «Козельщинські вісті». — 2004. — 17 січня. Т.І.Черкасець.

ВІД РЕДАКЦІЇ.

Висловлюємо вдячність за підтримку та співробітництво при підготовці цього матеріалу настоятелеві Свято-Успенської церкви в с. Сушках, капелану Козельщинського козацького полку Василю Чернявському, ієрею.

ІТАЇОАЄЄЇВ А І ЕДІА ДОНЕІ ІТАІЄІІ ОДІАІАІ АОАІІ...

(За матеріалами
Полтавського обласного
архіву, документи 1946 року)

ВИТЯГ ІЗ ПРОТОКОЛУ №40 виконкому Козельщинської районної Ради депутатів трудящих

від 5 серпня 1946 року
Про будівництво цегельних
заводів у колгоспах району
в порядку перевірки попере-
днього рішення
(доповідає зав. будвідділом
Т. Тимошенко та голови колгоспів)

Виконком районної Ради депутатів трудящих відмічає, що рішення виконкому від 7/VI-46 року по будівництву цегельних заводів колгоспи «Більшовик» Пригарівської сільради, «Хвиля комунізму» Улинівської сільради, «Хвиля соціалізму» Сушківської сільради, «П'ятирічка» Приліпської сільради, «Єдиний шлях» Хорішківської сільради не виконали, а саме:

По колгоспу «Єдиний шлях» Хорішківської сільради, голова к-пу т. Огірь, бригада по будівництву цегельного заводу з роботи знята, розпочато лише будівництво навісу для сушки цегли, до відбудови печі зовсім не приступали.

По колгоспу «Хвиля комунізму» Улинівської сільради, голова к-пу т. Онищенко, — хоча будівництво цегельного заводу і закінчено, але сирцю для випалки і палива не заготовляється, через що завод в експлуатацію не може бути пущений.

А такі колгоспи, як «Більшовик» Пригарівської сільради, голова колгоспу т. Гасан, «Хвиля соціалізму» Сушківської сільради, голова колгоспу т. Хлебніков, і до цього часу не вислали людей на курси майстрів по випалці цегли та черепиці, цим самим затримують пуск цегельних заводів за відсутності спеціалістів.

Виконком районної Ради депутатів трудящих ПОСТАНОВЛЯЄ:

1. Головам колгоспів «Більшовик» Пригарівської сільради, «Хвиля комунізму» Улинівської сільради, «Хвиля соціалізму» Сушківської сільради, «П'ятирічка» Приліпської сільради, «Єдиний шлях» Хорішківської сільради вказати на несерйозне відношення до виконання постанов виконкому Райради депутатів трудящих у питанні будівництва цегельних заводів.

2. Зобов'язати голів колгоспів «Більшовик» Пригарівської сільради т. Гасан, «Хвиля соціалізму» Сушківської сільради т. Хлебніков, «Декабрист» Василівської сільради т. Бордюк, «Леннабір» Бригадирівської сільради т. Батирь, «Єдиний шлях» Хорішківської сільради т. Огірь, «П'ятирічка» Приліпської сільради т. Петренко, ім.Горького Манилівської сільради т. Склярєвський, 14-річчя Жовтня В.Вакулівської сільради т. Перепелицю до 1/IX-46 року закінчити будівництво цегельних заводів та приступити до випалювання цегли.

3. Зобов'язати голову колгоспу «Хвиля комунізму» Улинівської сільради т. Онищенко до 15/VIII-46 року пустити цегельний завод в експлуатацію.

4. Зобов'язати зав. будівництвом т. Тимошенко систематично контролювати виконання цього рішення та надати допомогу колгоспам спеціалістами.

5. Зобов'язати голів колгоспів при першій вимозі послати людей на курси майстрів по випалці цегли та черепиці.

Голова виконкому Районної
Ради депутатів трудящих **МАСЮК**
Секретар виконкому Районної
Ради депутатів трудящих **ГАРНЕЦЬ**

Матеріал підготовлено за
сприяння начальника архівного
відділу райдержадміністрації
Тетяни ФІДРІ. Деяку правку
здійснено в редакції зі
збереженням особливостей
граматики того часу

Василь ШЕЛУДЬКО,
смт Білокуракіне
Луганської обл.

(Продовження. Початок —
у газетах № 4, 6, від 25 січня,
6, 15 лютого 2013 року)

Розділ 4.

Життя і праця на каторзі фашистської Німеччини

За 7-8 днів до окупації території Говтвянської сільради всю молодь, що не була військовозовов'язана, починаючи з 1927 року народження, організовано було призвано у сільську раду для евакуації в тил. Разом із односельцями хутора Плавнів, сіл Говтви, Буняків, Приліпки я був теж евакуйований кінною підводою. Усього їх налічувалося 16, на них розміщувалося по 10-15 юнаків. Швидкими темпами просуваючись на схід. Поширювалися чутки про те, що німці вже зайняли ті місця, куди нас везли. У селищі Котельві загін розпався. Там був бій. Наші кінні підводи заважали радянським танковим частинам вести бій. З кожним днем число евакуйованих зменшувалося, лише діти партійних, господарських керівників, комсомольці не наважувалися повертатися додому, де уже господарювали німці. Нас із Плавнів та Говтви зосталося 5 чоловік, і ми вирішили повертатися пішки додому, городами через Котельву, бо іншого виходу не було. Невдовзі ми побачили німецьку колону машин, яка просувався по чистому полі нам назустріч. Серед нас був комсомолец Микола, який, щоб німці його не катували, охайно загорнув у ганчірку комсомольський квиток і потайки зарив на узбіччі сінокоісного поля.

Привели нас до штабу військової німецької частини і залишили без нагляду під якоюсь хатиною. Ми дуже хвилювалися, що нас, зовсім юних, безпорадних, приєднають до колони військовополонених і гнати-муть вулицю у їхній табір. Але все минуло спокійно, без знущань. Узагалі, нам пощастило. Пізніше на літаку прибув якийсь німець і привіз своїм солдатам посилки, листи, газети. Усі почали займатися своїми справами. Один із німців пригостив нас кашею, яка нам, голодним, здалася дуже смачною. Трішки підкріпившись, освоївшись, ми потай вийшли не на центральну дорогу, а на польову, і пішли додому. Більше ми німців не зустрічали, проте на шляху траплялися різні пригоди, а все через необережність, бажання все знати і бачити.

Не дійшовши до домівки й 12 км, ми були дуже налякані: наша цікавість ледве не закінчилася трагічно. По шляху Нові Санжари — Решетилівка їхала колона німецьких військових частин. Ми вчотирьох стояли біля дороги, а кругом — степ, стоять копи пшениці. Машини швидко просуваючись одна за одною, тож довелось почекаати, щоб перейти дорогу. Вони були вкриті брезентом, подекуди стояли солдати, було багато і військової техніки. Ми спостерігали, роззявивши рота, за цим транспортом і не уявляли, як усі машини зупинилися, а живим полем побігли до нас німці. Раптом через декілька хвилин у небі з'явилися три наших чорно-зелені бойові літаки, що летіли в бік Решетилівки. Розпочалася стрілянина, бомбардування, рвалися снаряди... Колона загорілася. Ми поховалися у копах, тут же ховалися і німці. А коли все стихло, то побачили

жахливу картину — безліч німецьких трупів, уся техніка щент розбита...

Отак через 8 днів ми нарешті добралися додому. Вдома зустріли хлопців, які раніше повтікали з дороги. У селі їх називали біженцями, а ми — втікачами. У селі господарювали німці. Нам не зоставалося нічого, як іти в господарський двір працювати і заробляти продукти для харчування.

Оскільки село Буняки було розташоване за ґрунтовим шосе (в період війни — Кременчук-Полтава-Харків), то весь військовий транспорт проїздив саме тут. Бездоріжжя дуже стримуvalo проходження військових боєприпасів, німецьких з'єднань, тому комендатура кожен метр шосе закріпила за особами, відповідальними за його проїжджий стан. Цілодобово на трасі знаходилися люди, які підтримували її в належному вигляді. За стан машин військових комунікацій теж відповідали конкретні працівники, які несли кримінальну відповідальність, навіть до розстрілу. Староста, посилаючи на шосе вартових, щоб забезпечити безперервність проїзду військового транспорту, гово-

дарстві...

22 вересня 1942 року дванадцять молодих дівчат і хлопців з хутора були насильно забрані до Німеччини. Жажливий розпач охопив душу — тоді мені не виповнилося й 17 років. Страх, туга від розлуки з рідними і близькими не покидали мене. Це був перший набір, а за ним — другий, третій... В їх числі був і я. Залишилась тільки та молодь, яка могла різними підкупами відмовити німців, або та, що мала довідку про хворобу, особливо інфекційні захворювання. Усього з хутора було забрано 15 чоловік, а з Говтвянської сільської ради — понад 119.

Усіх зібраних під охороною поліцаїв відправили до райцентру, там у огороженому таборі біля монастиря збирали всіх із району, а потім відправляли потягом. Лікар грузинської національності та двоє військових німецької армії усіх оглядали, щоб не було хворих і калік — німці боялися всякої зарази. Серед молоді поширилася чутка, що хворих повернуть додому, тому дехто із невірників перед медоглядом випивав склянку розчину махорки, настояної на воді,

ходили «хазяї», уважно оглядали з усіх боків, знімали головні убори і з острахом щось шукали на голові. Лише після такого огляду забирали і ставили до верстатів. Згодом нам пояснили, що у нас шукали... роги! Справа у тім, що нацистська пропаганда стверджувала, що українці — це раса, яка походить від худоби. З цього моменту всі невірники мали табірні номери. Замість прізвища, імені і по батькові я отримав номер 1914. Справа у тім, що нацистська пропаганда стверджувала, що українці — це раса, яка походить від худоби. З цього моменту всі невірники мали табірні номери. Замість прізвища, імені і по батькові я отримав номер 1914. Справа у тім, що нацистська пропаганда стверджувала, що українці — це раса, яка походить від худоби. З цього моменту всі невірники мали табірні номери. Замість прізвища, імені і по батькові я отримав номер 1914. Справа у тім, що нацистська пропаганда стверджувала, що українці — це раса, яка походить від худоби. З цього моменту всі невірники мали табірні номери. Замість прізвища, імені і по батькові я отримав номер 1914.

А які приниження людської гідності доводилося терпіти! До цього часу пам'ятаю прізвища цих катів. Один із них називав себе Василем Байдою. Він завжди ходив з великою вічкаркою і нерідко заради розваги нацьковував собаку на когось із невірників. Прості німецькі робітники ставилися до нас неприязно, не виявляли ні співчуття, ні жалю. Їм заборонялося ділитися з нами харчами, дозволялося говорити лише про роботу. Від них вимагали суворого ставлення до нас, змушували карати за кожну незначну провину. Навіть між собою німці ніколи не розмовляли про стан справ на фронті. Коли наші доблесні війська розгромили фашистів під Сталінградом, то завод майже не працював, звідусіль було чути заводські гудки. Нас із неприхованою злістю штовхали і били. Після невдалого замаху на Гітлера деякі німці непомітно висловлювали нам співчуття з цього приводу.

Табір наш знаходився на околиці міста у сосновому лісі. Бараки були обладнані всіма необхідними комунікаціями. По три приміщення займали чоловіки та жінки. Один — сімейний (керівництво табору дозволяло невірникам одружуватися). Територія табору була обнесена колючим дротом у два ряди, висотою 2,5-3 метри. По периметру на відстані 50-100 м одна від одної стояли вежі з охоронцями — в основному, німцями похилого віку. За найменшу провину відкривали стрілянину.

У Німеччині я жив невірником у таборі, де було більше трьох тисяч радянських робітників. Працювали у місті Нюрнберзі на кабельному заводі, де були і цехи із виробництва військового обладнання. Там ми пережили голод, холод, тяжку працю, знущання керівництва і німецьких робітників. За найменше порушення відмовляли в їжі, а вона була неситата, з ріденької брукви. За симуляцію, крадіжку карали різкими на площі перед усіма, погрожували відправкою у концтабори, розташовані не лише у Німеччині, а й в Австрії, Польщі. Були крематорії, де спалювали людей.

Наші люди не хотіли на повну силу працювати на ворожу державу. Це був своєрідний протест, вияв непокорі. Привезені сюди як невірники, ми саботували працю, як тільки могли. Були непоодинокі випадки, коли наша молодь натирала тіло у місяць скупчення кров'яних судин травою, від якої з'являлися виразки на шкірі. Це призводило до наймовірніших страждань, але жага вирватися з неволі, не підкоритися ворогові, не працювати в збиток своїй країні — перемагала. Таких хворих відправляли додому. Але наша ж дівчина підступно продала цих відчайдухів. Німці зрозуміли, що хвороба викликана штучно. І хто ще не був відправлений додому, потрапив у концтабір або був страчений.

Умов для боротьби було небагато. Запам'ятався такий спосіб протидії фашистам. Молодий чоловік клав руку на прес, щоб скалічитись, не працювати на ненависних ворогів, що розтоптали наше життя, зламали наші долі, нав'язали нам війну. Це ж подвиг, про який ніхто не здогадається на рідній землі. За це не дають нагород. Ніхто не вшанує чоловіка з покаліченою рукою, таких тоді було багато. Одна справа, коли у тебе влучила куля, а інше — самому себе скалічити. Знаєте, як кажуть, — на миру і смерть красна.

Спочатку мене здивував один факт. До кожного робітника під-

МОЄ СЕЛО — НЕМА Й КРАПЛИНОЇНЬКИ НА КАРТІ

рив: «Хлопці, це — робота, фронт, і хто її не виконуватиме, буде вважатися дезертиром, саботажником».

У хуторі селяни працювали на сільськогосподарських роботах — ростили і збирали урожай. Усе вироблене порівну ділили між собою, а частину ховали у засіки від тодішньої влади. Над народом постійно висіла загроза «подвійної» війни.

У вересні 1942 року німецьке керівництво, щоб поповнити робітниками свої заводи і фабрики, почало масово збирати невірників із захопленої території на каторжні роботи в Німеччину. Мені судилося пережити ще одне випробування. Пригадую, як одного дня сяяли ми з товаришами кінною сівалкою жито неподалік від пасовища Каленичково. Дивимось — їде верхи на коні виконавець із сільської управи. Сказав, що завтра з хутора Плавнів повинні бути у сільській управі 7 молодих працівників для відправки на працю в Німеччину. Серед призначених був і я. Тоді ми разом із товаришами перемістилися «ричажок» на сівалці на мітку «повний висів» і за один її проїзд висіли весь посівний матеріал, сіли на сівалку (що було заборонено, щоб не поламалася) і серед дня поїхали додому. У хуторі всі молоді робітники, що повинні були їхати в Німеччину на каторжні роботи, дуже хвилювалися. Мої рідні — тато і мама, сестра Галя — плакали-голосили, не могли заспокоїтися. Ми гадали, що повернутися із неволі мені не вдасться. Навіть нічний птах сич дві ночі кричав, немов дитина, вшуючи горе в оселі. Я, було, вийду у двір, а сич плаче, прожени його палицею із даху, а він перелетить на акацію і знов кричить. А мама мені говорить, щоб я його не зганяв, бо це гріх і біди не минути, лише ще більше горя буде у госпо-

— після прийому цього зілля тіло ставало жовтим і нападала слабкість. Таких із різними хворобами було багато, і їх відправляли додому.

Назавжди врізалось у пам'ять, коли нас під посиленою охороною озброєних поліцаїв-запроданців та озвірилих фашистів 26 жовтня о 16 годині вишикували колоною і погнали до залізничного переїзду станції «Козельщина». Колона розтяглася на 2,5 км. Невдовзі підійшов ешелон з товарними вагонами, де вже були невірники. На декількох вагонах були тамбури з німецькою озброєною охороною. Вечеріло, сонце сідало за обрій, а нас, як тварин, завантажували у вагон усіх, без розбору — і чоловіків, і жінок, і старих, і малих. Двері зачинялися, стояла охорона з кулеметами. У вагонах не вичищалося, на стінах був гній. Ні підстилки, нічого не було. Одні, похнюпившись, сиділи прямо на підлозі, інші — стояли тісно пліч-о-пліч, а в очах був розпач. У кутку вагона був улаштований примітивний туалет.

Дорога нас чекала не близька. Звідусіль було чути сумні пісні, плач. Тільки на третю добу ми прибули до німецького міста Ноймарка, де нас доставили у великий розподільчий табір. Звідси робоча сила потрапляла у різні міста Німеччини. Нам пощастило, що наступного дня нас забрав представник від заводу, бо в таборі були нестерпні умови: їсти не давали, щоб звикали до німецьких порядків. Жорстоко знущалися, примушували лазити по-пластунськи на плацу, посипаному щепенем. Так розважалася адміністрація табору. Крім того, у таборі «процвітали» дизентерія та інші інфекційні хвороби.

Увечері, вже без охорони, колону приблизно з 500 чоловік погнали етапом до місця призначення. Вранці привели до напіввійськового заводу у місті Нюрнберзі. Мене і ще 50 чоловік завели у великий цех, заставлений верстатами. Як пізніше з'ясувалося, тут працювали здебільшого жінки — чешки, бельгійки, італійки; військовополонені та хлопці і дівчата із Дніпропетровської області. Серед невірників я був найменший на зріст і наймолодший за віком. Добре пам'ятаю, що на мені було довге пальто, батькові (на два розміри більші) чоботи та чорна шапка, через яку з мене всі глузували і називали козаком. Через два дні один із поліцаїв зняв із мене ту шапку, не давши натомість навіть поганенької.

(Далі буде)

**Підготував Іван ДАШІВЕЦЬ,
с. Пригарівка**

Географічне положення

Козельщинський район знаходиться у південній частині області – в зоні Лісостепу на Лівобережній терасі низини Середньодніпров'я. За площею – 0,9 тис. км² (92,74 тис. га) – він займає 19-е місце серед інших районів області. Протяжність району з півночі на південь – 46 км, з заходу на схід – 35 км. Відстань райцентру смт Козельщини від Полтави – 83 км.

Крайніми населеними пунктами в районі є: на півночі – с.Плавні Говтвянської сільської ради, на півдні – с.Калашники Пашківської сільської ради, на заході – с.Книшівка Пісківської сільської ради, на сході – с.Хмарине Бреусівської сільської ради. Умовний географічний центр району знаходиться між населеними пунктами: Квіти – Михайлики – Павлівка Козельщинської селищної ради.

Геологічна будова

Територія району знаходиться на півночі – у межах південно-західного крила Дніпровсько-Донецької западини, а на півдні – у межах північно-східної частини Українського кристалічного щита.

Район поділяється на дві частини Кременчуцько-Криворізьким розломом. Кристалічний фундамент складають найдавніші докембрійські породи – граніт, магматити, гранодіорити. По лінії розлому в межах району зустрічаються кварцити із вмістом заліза, сланці, гнейси.

Основна маса осадових порід утворилася в палеогенову систему. Осадові породи представляють: суглинки лесовидні, піски, глини, пісковики, аргіліти, алевроліти, мергелі. Потужність їх зростає в бік заходів.

Протягом карбонового, крейдяного і палеогенового періодів район був прибережною частиною дна океану Тетис. Як низовинна суша наша територія стала тільки в палеогеновий період.

Територія району має злегка хвилястий рівнинний рельєф, що знижується до русла річки Псла.

Район розташований у межах Придніпровської низовини. Північно-західну частину району перерізають долини рік Псла і Голтва, характерною особливістю якої є наявність великої кількості знижень, а часто навіть заболочень.

У південно-східній частині району проходять неглибокі балки з широкими і рівними міжбалковими вододілами, що утворилися внаслідок дії талих вод льодовика. Висоти плавно піднімаються на 75 – 100 метрів над найнижчою територією району.

Найвищою точкою Козельщинського краю є гора Громова – 156,3 м над рівнем Балтійського моря, розташована поблизу села Андрійки. Її перетинає автомагістраль Кременчук – Полтава.

Найнижчою точкою краю району є пойма річки Псьол. Головне вододільне плато району розміщене між річками Псьол–Ворскла.

Рельєф району сформувався у складних умовах у ході активного прояву внутрішніх і зовнішніх процесів Землі. Він тісно пов'язаний із геологічною будовою і характеризується рівнинною поверхнею.

У цілому рельєф району сприятливий для ведення сільського господарства.

Корисні копалини

З геологічною будовою тісно пов'язане розміщення корисних копалин. Різноманітністю корисних копалин район не виділяється.

У районі Кременчуцько-Криворізького розлому накопичилось у докембрії рудне залізо. Загальні балансові запаси багатих залізних руд складають близько 5 млрд. т, бідних – 2,2 млрд. т. Можливе виявлення нових запасів на глибини більше 1500 м.

На базі розвіданих запасів працює і видає продукцію Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат у м.Комсомольську на базі Горішне-Павинського родовища залізистих кварцитів. Поряд із цим розташовані багаті на залізо розвідані родовища: Лавриківське, Єриствіське, Біланівське і Галещинське.

Пошукові ділянки розвідки були у селах Василівці, Харченках, Мануйлівці і Броварках (Глобинського району) і дали інформацію про наявність там порід Криворізької серії на більших глибинах, ніж Галещинське.

На території району є запаси глини і піску, що використовуються як будівельні матеріали. У смт Козельщині є родовище четвертинних суглинків. Його запаси складають близько 7,0 млн. куб. м.

Клімат

Клімат району помірно-континентальний із переважанням сухих вітрів східного напрямку. На клімат району впливають: географічна широта, Атлантичний океан, а також величезні розміри Євразійського материка.

Особливою рисою клімату є проходження через територію району смуги високого атмосферного тиску – межі Азорського і Сибірського антициклонів, яка проходить приблизно по лінії Кременчук – Козельщина – Нові Санжари – Полтава – Чутове.

Зона розміщена на північний захід від знаменої смуги та характеризується переважно західними вітрами, підвищеною вологістю повітря. На решті території вологість повітря і хмарність менші, отже і менше опадів, вітри – східні, сухі.

Шановний читачу! Ти живеш на прекрасній Козельщинській землі. Озирнись навкруги – і ти побачиш, яка неповторна краса тебе оточує.

Козельщина – чудовий куточок землі української, край родючих чорноземів, лук і лісів, Припсілля і широких полів. Головна цінність нашого краю – люди, працьовиті і вмілі хлібороби, гостинні, привітні і щирі, не позбавлені почуття гумору і творчого пошук. Козельщинський край – наша рідна домівка, колиска, з якої виходять у світ сіячі і тваринники, кухарі й інженери, вчителі й педагоги, будівельники і письменники – усі, хто творить і примножує історію рідного краю, дбає про його духовні скарби. Знати і пам'ятати історію свого району, області, країни – святий обов'язок кожного з нас.

Козельщина – чудовий куточок землі української, край родючих чорноземів, лук і лісів, Припсілля і широких полів

Радіаційний баланс території 40-45 ккал/см². Зима порівняно м'яка, зі слабкими морозами (середня – 6,9°С), та частими відлигами.

Літо тепле і сухе (середня температура липня – +29°С).

Середня річна температура повітря 76°С. Абсолютний максимум +39°С, мінімум -36°С. Сума активних температур 2950°. Безморозний період триває 170 днів. Промерзання ґрунту до 54, іноді до 112 см.

Вітри переважно східного напрямку (сухі), але до 30 днів кожного року територія знаходиться під дією циклонів з південного заходу. Річна кількість опадів у районі 460-500 мм на рік. Коefіцієнт зволоження території – низький. Сума опадів за період із температурою вище 10° – 280 мм. Висота снігового покриву в грудні – близько 8 см, у лютому – 11 см. Сніговий покрив нестійкий. Тривалість вегетаційного періоду – 204 дні.

Несприятливість для сільського господарства кліматичних умов, що гальмують повне використання природної родючості ґрунтів, полягає у:

- малосніжних зимах із потепліннями і наступним утворенням льодової кірки, що веде за собою вимерзання озимих багаторічних трав;
- рівномірному розподілі опадів протягом теплої частини року при достатній їх річній кількості;
- частих зливових дощах, особливо у період сінокоосу і збирання зернових культур;
- пізніх весняних заморозках у період цвітіння садів, після сходів теплолюбних культур.

Водні ресурси

До водних ресурсів Козельщинського району відносяться води річок, ставків та підземні води. Гідрографічна сітка району представлена річками Псьол, Голтва, Сухий Кобелячок, Рудька, Крива Руда, Вовча. Загальна довжина їх у межах району 61,4 км.

Характеристика річок району

№ п/п	Назва річки	Куди впадає	Відстань від витoku (км)	Загальна протяжність (км)	Довжина по району (км)	Ширина русла	Площа басейну (км ²)
1	Псьол	Дніпро	554	716	33,9	30	22800
2	Голтва	Псьол	96	36	12	20	1680
3	Сухий Кобелячок	Дніпро	536	35	4,1	5-30	230
4	Рудька	Псьол	16	34	14,1	-	416

р. Псьол

Найбільша притока її – р. Голтва. Береги високі 2-3 м, а місцями 6-7 метрів, круті береги вкриті піском та піщано-глинистими породами. Глибина русла на перекатах 0,5-1,5 метра, а в плесах 2-4 м. Швидкість течії 0,3 м/сек., а на перекатах – 0,5-0,6 м/сек.

Підйом води – березень, початок квітня. Кожен рік буває 1-2 дощових паводки висотою 0,5-0,9 м.

Велика частина річного стоку – 62% – припадає на весну. Норма річного стоку зменшується з півночі на південь 2,40 - 2,21 м/сек. Об'єм стоку в гирлі 75 млн. м³.

Середня річна витрата води (біля поста Запсілля) – 48,8 м³/сек. Каламутність води по довжині ріки і біля поста Запсілля – 46 ч/м³. Довжина Псла по території сільських рад:

Хорішківська сільська рада	3,1 км
Припсілля сільська рада	4,5 км
Говтвянська сільська рада	2 км
Мануйлівська сільська рада	1 км
Пісківська сільська рада	0,9 км

р. Крива Руда

Притока р. Рудьки. Довжина - 34,3 км, є також і безіменний приток. Бере початок Крива Руда в районі села В.Вакулівки. Протікає поблизу села Михайликів, між Омельничим і Павлівкою біля Василівки і виходить на територію Кременчуцького району.

р. Рудька

Розчищене в 1989-90 рр. русло забрало воду не тільки із заболочених місцин, а й міжплатові води. Довжина – 34 км по території району. Ширина заплави – 500 м. Площа басейну – 416

км². У долині є ставки.

Річка Рудька протікає по території Оленівської, Лутовинської, Василівської (1,5 км), Солоничкої (3,1 км) сільських та Козельщинської (6,1 км) і Новогалещинської (3,4 км) селищних рад.

р. Сухий Кобелячок

Загальна протяжність 35 км, у т. ч. по території району 4,1 км. Заплава – 400 м. Ставоків у долині – 5 шт.

Довжина на території сільських рад: Пригарівська – 1,4 км, Пашківська – 2,7 км.

Річки нашої місцевості рівнинні, з покрученими річищами, течуть повільно, широкими долинами. Живлення річок – з опадів. У водному режимі виявляється весняний підйом вод і літня межень. Взимку на всіх річках утворюється крига.

У даний час на території району 59 штучних водойм і 18 озер загальною площею 209 га. Більшість ставків знаходиться в незадовільному стані, зарослі болотною рослинністю, замулені і потребують розчищення.

Підземні води приурочені до тріщинуватої зони кристалічних порід і продуктів їх вивітрювання, а також до осадових порід крейдяного, палеогенового і антропогенного періодів.

Гідрологічні умови району

Відповідно до гідрогеологічного районування України район розташований у межах південно-західного крила дніпровського артезіанського басейну другого порядку. Тому в районі виділені такі водоносні горизонти і комплекси:

1. Відносний комплекс четвертинних відкладів а ІV.

2. Водоносний горизонт неогенових відкладів а ІІІ.

3. Водоносний горизонт Харківських відкладів а ІІ – ІІІ.

4. Водоносний горизонт бучаксько-канівських відкладів d ІІІ.

5. Водоносний горизонт юрських відкладів L, Lg I – ІІ.

6. Водоносний комплекс пермсько-тріасових відкладів а, L, a ІІ.

7. Водоносний горизонт кам'яновугільних відкладів а, L І.

8. Водоносний горизонт порід докембрію.

Водоносний горизонт четвертинних відкладів живиться за рахунок інфільтрації атмосферних опадів. У паводки поступають і поверхневі і підземні води. Регіональний потік має напрямок від водорозділів до долин рік Псла та Ворскли.

Горизонт використовується для водозабезпечення об'єктів сільського господарства. Водоносний горизонт неогенових відкладів має слабкий напір (3-5 м), вода прісна, гідрокарбонатна магнієво-кальцієва, сухий залишок не перевищує 0,8 г/л.

Водоносний горизонт харківських відкладів має слабкий напір (до 20 м). Живиться атмосферними опадами. Води прісні, солонуваті і солоні.

За хімічним складом – хлоридно-натрієві, гідрокарбонатні натрієві, хлорно-гідрокарбонатні натрієві.

Водоносний горизонт бучаксько-канівських відкладів напірний, висота напору з півдня на північ змінюється від 40 до 100 м. Живлення йде атмосферними опадами. Ці води хлоридні, натрієві, гідрокарбонатні, гідрокарбонатні-хлоридні натрієві, сульфатні магнієво-натрієві. За мінералізацією: прісні, солонуваті, солоні.

У Козельщинському районі використовують спонтанно розташовані експлуатаційні свердловини, що експлуатують водоносні горизонти алювіальних четвертинних і бучаксько-канівських відкладів.

Основний об'єм води, що використовується для господарсько-питних потреб, смт Козельщина отримує, експлуатуючи одиночні свердловини, пробурені на бучаксько-канівському водоносному горизонті.

Крім того, споживачі широко використовують для водозабезпечення колодязі. Колодязі експлуатують водоносний горизонт четвертинних відкладів.

Вода в колодязях від прісної до солонуватої. За даними гідрогеологічного дослідження свердловин четвертинного водоносного горизонту, вміст сухого залишку у воді в районі селища та найближчих сіл дорівнює 0,4-2,7 г/л. Водо-забезпечення найближчих пунктів здійснюється за рахунок підземних вод.

Усі води до 50 м залягання – безнапірні, а води бучацько-канівських відшарувань – глибина 100 – 120 м – напірні. Для району рекомендовані води алювіального бучацько-канівського горизонту.

Мінералізація вод 1–1,5 г/л (у Полтаві 3,5 г/л). Основним джерелом водопостачання є алювіальні горизонти, бо нижчі горизонти – це розсоли.

У районі 187 артезіанських свердловин. У с.Книшівці Пісківської сільської ради є свердловина з мінеральною водою типу Нижньосергіївської (хлоридно-натрієва, мінералізація 9,45). Район перспективний на розвідку і освоєння мінеральних вод.

Водні ресурси району неповністю задовольняють потреби для побутових, виробничих потреб, а також для зрошування.

Техногенне навантаження

Козельщинський район входить до складу Кременчуцького залізничного району. Це родовища північної групи – Галещинське, Василівське, Харченківське, Мануйлівське. Але вони не розробляються. Значної шкоди навколишньому середовищу завдають розробки родовищ залізної руди в м. Комсомольську, де діють Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат, та Кременчуцький нафтопереробний завод АТ «Укртатнафта».

При плануванні народногосподарського освоєння території Кременчуцького залізничного району в першу чергу вирішувалось питання про розміщення інфраструктури промислових об'єктів.

Була прийнята система розробок залізничних родовищ відкритим методом, а некондиційні породи скидалися у відвали, економічно так було більш вигідно. Згодом до екологічного навантаження території додавалися, ще небезпечніші виробництва: збагачувальні фабрики, дробильні установки, фабрика окомкування, Хвостосховища. Майже одночасно в цьому районі (в радіусі 10 км), будувалися ставок-випарювач КНПЗ, без очистних споруд і знову ж без урахування екологічного ризику для природи і людей.

Таким чином на території району склалася надто напружена ситуація. У зоні впливу цих промислових об'єктів розташовані смт Галещина, села Солоничка, Шевченки, Безуглівка. Їх населення споживає підвізну або забруднену воду.

Техногенна дія на водні ресурси як первинна, так і вторинна. Первинними техногенними джерелами забруднення водних ресурсів району є АТ «Укртатнафта» зі ставком-випарювачем і Полтавський ГЗК. Ці промислові об'єкти і забруднюють водні горизонти. Вторинні джерела забруднюють навколишнє середовище: ґрунти, атмосферу, атмосферні опади, зони аерації. Вони об'єднують і збагачувальні фабрики, шлакоосховища, населені пункти з великим об'ємом комунально-побутових стоків, Дніпродзержинське водосховище з портами і транспортом, автошляхи, залізницю, сільськогосподарські комплекси.

Для водного басейну основну загрозу являють нафтопродукти та феноли, які йдуть у підземні води як із первинних джерел, так і при фільтрації атмосферних опадів.

Значну небезпеку для ґрунтових вод і для підземних четвертинних відкладів становлять сполуки азоту (аміак, нітрити, нітрати); які ще формуються при окисненні органічних сполук та відходів на території тваринницьких ферм і населених пунктів.

Небезпека забруднення водного басейну пов'язана із урбанізацією території, пов'язаною із значним збільшенням водокористування, що веде до формування величезних об'ємів комунально-побутових і технічних стоків, які потребують очистки.

Із боку ПГЗК у наш район іде значне забруднення поверхневих і підземних вод, бо створені кар'єри і промислові відтоки, які містять підвищені концентрації деяких мікрокомпонентів (фосфор, марганець, свинець, цинк, мідь) спостерігається забруднення водойм органікою, погіршення їх санітарного стану.

Унаслідок розвитку чорної металургії забруднюється питна вода, бо іде «розвантаження» солоних вод у зоні Кременчуцької магнітної аномалії. Цей процес активізується розвитком гірничих робіт при освоєнні залізничних покладів. Солоні води мають мінералізацію від 3 до 6-8 г/л і вище, а основними елементами їх складу є хлор, сульфати, натрій, калій, кальцій. Із мікрокомпонентів значні перевищення ГДК спостерігаємо по фтору, бром, марганецю, стронцію, залізу, селену, йоду. Тому проблема охорони водного басейну району пов'язана з утилізацією всього об'єму солоних вод. Поверхневі води об'єднують води річок Псла, Рудьки, Сухого Кобелячка, боліт, Хвостосховища ПГЗК, стічні води ставка-випарювача АТ «Укртатнафта».

Дослідженнями якісних та кількісних показників поверхневих вод району займалися відповідні гідрогеологічні служби Кременчуцької ГРЕ, ПГЗК, санітарно-епідеміологічна служба району і області. Виконана значна кількість хімічних, спектральних аналізів, зібраний статистичний матеріал.

КРІЗЬ ПАНІ ВІКІВ

...З середини XI століття і до 1239 року територія сучасної Полтавщини, у т. ч. і нашого краю, перебувала у складі Переяславського князівства.

Козельщинські землі. Середина XVII століття.

...Велика біда прийшла зі сходу у першій чверті XIII ст.. 31 травня 1223 року грізні завойовники, монголо-татари, завдали нищівної поразки половцям та їх союзникам — руським князям — на річці Калці, поблизу Азовського моря.

А в 1239 році зруйнували також і фортецю Голтав (Говтва) над Псллом, на території нинішнього Козельщинського району.

У середині XIV ст. землі нинішньої Полтавщини потрапили під владу Великого князівства Литовського. Життя поступово налагоджувалося.

Але 12 серпня 1399 року на берегах річки Ворскли відбулася величезна за своїми масштабами битва великого князя литовського Вітовта і його союзників із золотоординцями. Після страшної поразки армії Вітовта золотоординці спустошили і сплюндрували значну територію Лівобережжя, у тому числі й наш край.

Після Люблінської унії 1569 року, внаслідок якої Польське королівство і Велике князівство Литовське об'єдналися у єдину державу — Річ Посполиту, наш край потрапив під владу Польщі.

Полтавські землі, які тоді звалися Задніпров'ям, Задніпряниною, розподілялися між трьома староствами — округами Київського воеводства: Миргородським (або Миргородсько-Полтавським), Переяславським (ще Переяславсько-Лубенським) та Черкаським. Ці адміністративно-територіальні одиниці проіснували до середини XVII ст.

Значна частина земель входила до третьої адміністративно-територіальної одиниці — до Черкаського староства. Воно охоплювало землі по обидві сторони Дніпра, у тому числі на Лівобережжі, починаючи від гирла Сухою, далі — по нижній течії Сули, по Пслу, Ворсклі і аж до гирла річок Орелі та Самари. Сюди входила територія таких майбутніх повітів Полтавської губернії: більша частина Золотоніського, південна частина Хорольського, повністю Кременчуцького, Кобеляцького і Костянтинівградського, включаючи його окраїни за Ореллю (Ореллю). На території цього староства площею приблизно 325-330 квадратних миль було близько 80 поселень, 1600 домів (хат), 9000 жителів, у тому числі на Лівобережжі (площа понад 200 квадратних миль) було три містечка і понад 40 сіл та хуторів.

Обширними земельними просторами по обидві сторони Дніпра ще з часів Київської Русі і аж до монголо-татарського іґа володіли нащадки половецького хана Тугоркана (Тугорхана).

Нащадків Тугорхана, які стали православними й зукраїнізувалися, називали половцями зі Сквира (нині

одноименне місто Київської області). Саме від половців пішла і перша частина прізвища цього князівського роду — Половці-Ружиновські. Під час навали монголо-татарських орд їхні маєтності були спустошені. А коли в Києві утворилася литовська влада, то князь Володимир Ольгердович у 1390 році підтвердив права Ружиновських на їхні давні володіння. Того ж року якийсь Юрій Івантич зі Сквира, нащадок князів Ружиновських, отримав від Володимира Ольгердовича привілей на маєтності по обидві сторони Дніпра. Можливо, тут були і землі між Псллом і Ворсклою, адже Ружиновські як спадкоємці половців могли добиватися прав і на половецькі землі древнього Голтова.

Останній із цього роду князь помер у 1536 році, не маючи нащадків по чоловічій лінії. Перед смертю він призначив спадкоємцями усіх своїх маєтностей Немирівичів, які були з ним у родинних зв'язках. У князя було багато володінь, але польський король Сигізмунд Август затвердив пізніше права Немирівичів лише на частину їхнього спадку.

Інший землевласник Євстахій Дашкович (Дашкевич), відомий як Євстахій Ружиновський, бо, напевне, походив від тих же родових коренів, що й Половці-Ружиновські, після 1514 року 20 років був черкаським старостою. Тож у його підпорядкуванні були вели-

чезні земельні простори у Подніпров'ї, у тому числі й на Лівобережжі, аж до гирла Орелі (Орелі). Євстахій Ружиновський організував українське козацтво, яке вже тоді формувалося, заснував 20 старих козацьких полків, у тому числі й Київський, Чернігівський, Сіверський, Гадяцький, Полтавський та інші.

Остафій Ружиновський, напевне, онук Євстахія Ружиновського, у 1575-1582 роках був намісником польського воеводи у Києві, а Михайло Остафійович — гетьманом реєстрового козацького війська у 1585 році. Але, як стверджують історичні джерела, частина володінь Євстахія Дашковича-Ружиновського після смерті (десь із 1535 року) перейшла до його спадкоємців Дублянських, напевне, по жіночій лінії.

Отримуючи від великого князя литовського права на володіння Лівобережними землями, власники, які часто були з Чернігово-Сіверщини, спускалися зі своїми людьми вниз по річках, освоювали ці землі, відраховували на старих городищах нові укріплені містечка, в яких перебувала охорона козаків, а навколо, на лісових галявинах, на звільнених від лісу зручних ділянках, створювалися хутори-пасіки. Нерідко на цих землях уже господарювали вільні ухадники. Часто новоприбульці були селянами, які тікали від феодального гніту, що посилювався на українських землях,

що перебували під Польщею, та центральних регіонів Великого князівства Литовського. Немало серед останніх були нащадки тих, хто раніше тівав звідси від ворожої навали на північ, у ліси Чернігово-Сіверщини, яка не постраждала від золотоординців у 1399 році та не була спустошена в часи нападів кримських орд в останній чверті XV — першій половині XVI ст.

Уже в литовські часи, ще за Вітовта, для охоронних залог було відроджено ряд укріплень: у Поворсклі — Більськ, Полтаву, Опішню, Великі Будища; у Подніпров'ї — Карменчик, Габардеїв Ріг, Переволочну та інші. До таких належав і древній Голтав (Говтва). Вірогідно, дуже давня і Боняківка (нині Буняківка) Козельщинського району, яка могла отримати назву від половецького хана Боняка, який жив наприкінці XI- на початку XII ст. і мів мати тут, біля Говтви, свою резиденцію.

Польський королівський уряд після унії 1569 року також звертає велику увагу на укріплення кордонів Речі Посполитої на південному сході. У 1576 році, за короля Стефана Баторія, козацькі війська отримали новий устрій. Замість запроваджених колись Євстахєм Дашковичем-Ружиновським 20 полків, територія по земству і по війнству була поділена на 10 полків, а полки — на сотні. Земство повинне було утримувати і виставляти на службу певну кількість озброєних козаків. На території Полтавщини тоді називаються такі полки: Переяславський, Полтавський та Миргородський.

У 1571 році землі по річці Ворсклі від Санжарівського перевозу до гирла були віддані у володіння знатному низовому козаку Омеляну Івановичу. Білики, Кишенька, Мануйлівка у XVI ст. були у володінні Гурських. На початку XVII ст. більша частина земель,

якими володів Омелян Іванович, перейшла до С.Гурського, а частину земель нащадки Омеляна Івановича продали Потоцьким.

У 1643 році Білики, Кишеньку, Мануйлівку та інші маєтності, якими володів С.Гурський, викупив у останнього Юрій Немирівич, який походив зі знатного боярського роду з Волині.

У 1600 році згадується поселення Хорошки (нині с.Хорішки Козельщинського району). Виникли вони, звичайно, значно раніше і назву отримали, напевне, від бояр Хорошків, відомих ще в литовські часи.

Але ще й наприкінці XVI ст. та в XVII ст. наш край був малолюдним. Межі між Псллом і Ворсклою було вкрито лісами. Тут, на лісових галявинах та луках, козаки випасали коней, велику рогату худобу. То тут, то там були розкидані хутори-пасіки вільних ухадників-козаків та тих, які перебували в містечках-укріпленнях. Під час нападу ворогів вони ставали пристанищем для мешканців навколишніх хуторів. Ще й у першій половині XVII ст. французький інженер Гійом Левассер де-Боплан, який на той час був на службі у польського королівського уряду і споруджував та відроджував на старих городищах Лівобережжя укріплені міста-фортеці, писав про існування великих лісів на лівому березі Псла і по всьому нагірному березі Ворскли.

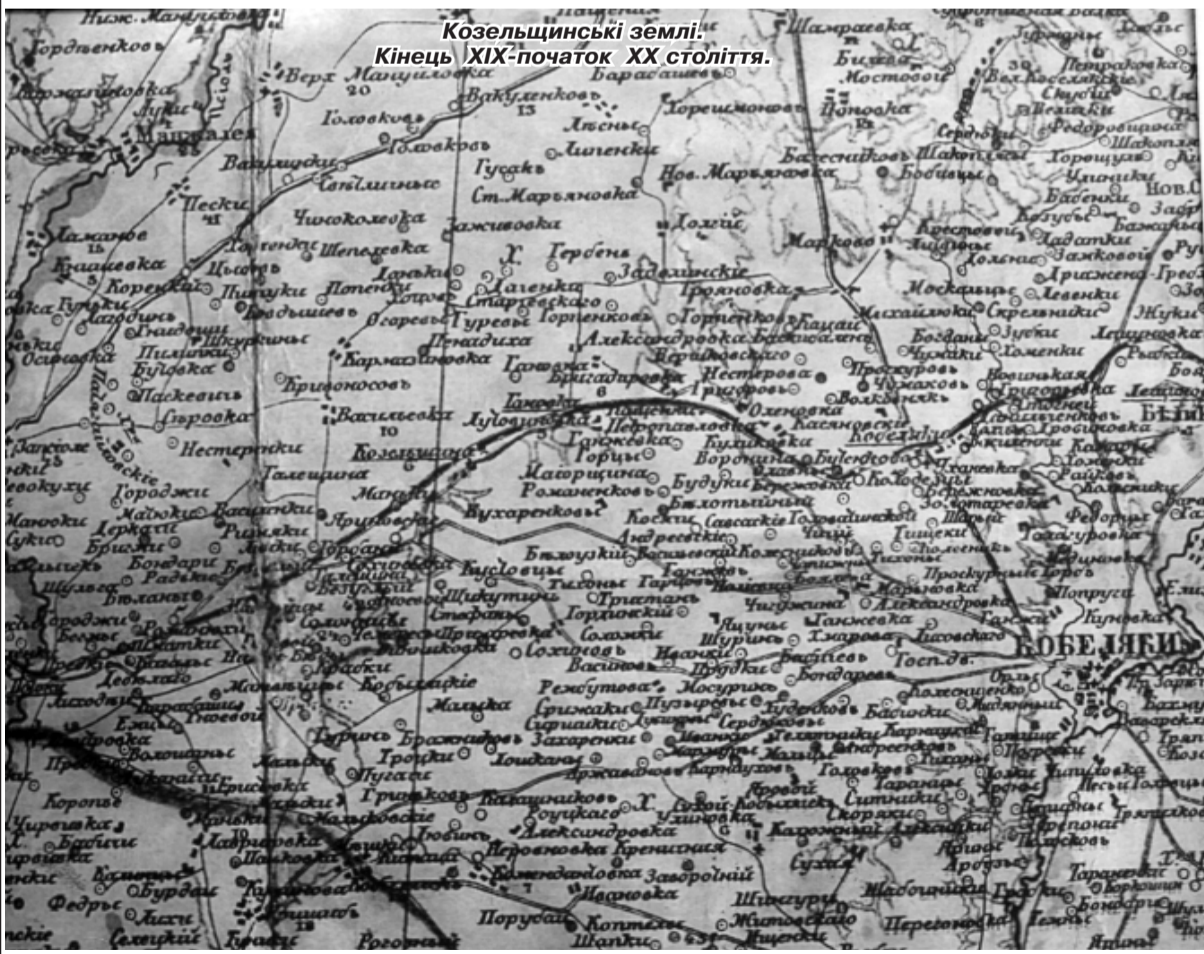
Позитивне значення для господарського розвитку мало створення Говтванського повіту (1781-1796 рр.), до складу якого увійшли переважно припільські землі. Варто також наголосити, що одна частина території нинішнього Козельщинського краю на тривалий час увійшла до складу Кременчуцького (з 1776 р.), а інша — Кобеляцького повіту (з 1803 р.).

...Важливе значення для розвитку нашого краю мала Харківсько-Миколаївська (Південна) залізниця, рух на якій у напрямку Полтава-Кременчук відкрився 1 серпня 1870 року. Біля с.Лутовиновки було споруджено вокзал із двох кімнат, зал для пасажирів, кімнату для службових потреб, два цинкові паграузи. Залізничну станцію назвали Ганівкою, оскільки ця земля належала братам Ганам, генералам російської армії.

У Козельщині було споруджено залізничну платформу і вокзал. Залізнична станція на території Солоницької волості, через яку пролягла залізниця, дістала назву Галещина від одноіменного хутора, а той у свою чергу — від землевласника Петра Галецького.

А завдяки подіям, які пов'язані з чудодійним зціленням від Козельщинської ікони Божої Матері доньки графа Володимира Івановича Капніста і його дружини Софії Михайлівни Капніст (уродженої Остроградської) Марійки 24 лютого (5 березня) 1881 року; заснуванням жіночої релігійної православної общини сестер; її возведенням у жіночий Різдва Богородиці монастир (1891 р.); розквітом своєї обителі — Козельщини й усього Козельщинського краю стали відомі на теренах Полтавської губернії, України і Російської імперії.

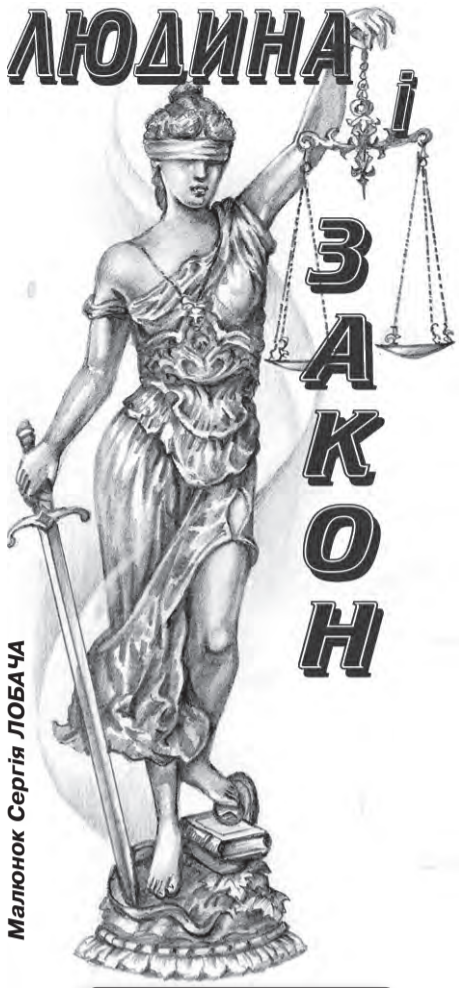
Григорій СЕРДЮК,
член НСЖУ,
лауреат літературно-мистецької премії імені Володимира Малика

Козельщинські землі. Кінець XIX-початок XX століття.

Марія Капніст несе чудотворну ікону Божої Матері під час хресного ходу з нагоди заснування Козельщинської Різдва-Богородицької общини. Червень 1886 року.

Малюнок Сергія ЛОБАЧА

ЗАПИТУВАЛИ – ВІДПОВІДАЄМО

Усе про те, як зареєструвати новонароджену дитину

Два тижні тому у нас народилася донечка. Дружина ще перебуває у лікарні. Коли потрібно зареєструвати малюка? Дмитро Сенік

Є речі, з якими у житті стикається мало не кожна людина. Однією з таких речей є народження дитини. Перше, з чим мають справу батьки після народження дитини — це її державна реєстрація.

Державна реєстрація народження дитини здійснюється за письмовою або усною заявою батьків або одного з них за місцем її народження чи за місцем проживання батьків.

Батьки зобов'язані невідкладно, але не пізніше одного місяця від дня народження дитини, зареєструвати народження дитини в органі державної реєстрації актів цивільного стану за місцем народження дитини чи місцем реєстрації батьків.

Разом із заявою про державну реєстрацію народження дитини подаються наступні документи:

- паспорти або документи, що посвідчують особи батьків (одного з них);
- паспорт або документ, що посвідчує особу заявника, в тому випадку, якщо державна реєстрація народження дитини проводиться не батьками, а іншою особою;
- документ, який є підставою для внесення відомостей про батька дитини (свідоцтво про шлюб, заява матері або спільна заява батьків);
- Підставами для державної реєстрації народження дитини є:
- медичне свідоцтво про народження дитини форми № 103/о. Дане свідоцтво видається закладами охорони здоров'я, незалежно від підпорядкування та форми власності, де приймаються пологи;
- медична довідка про перебування дитини під наглядом лікувального закладу форми № 103-1/о, у разі народження дитини поза закладом охорони здоров'я;

- медичне свідоцтво про народження дитини та медичну довідку у випадку, якщо дитина досягла одного року і більше;
- акт, складений відповідними посадовими особами (капітаном судна, командиром, начальником поїзда тощо), у випадку народження дитини на морському, річковому, повітряному судні, у поїзді чи іншому транспортному засобі;
- лікарське свідоцтво про перинатальну смерть форми №106-2/10 у разі мертвородження;
- Вказані документи подаються до органу державної реєстрації актів цивільного стану, де реєструється народження дитини.

Варто пам'ятати, що:

- дитина, яка зачата або народжена у шлюбі, походить від подружжя;
- дитина, яка народжена до спливу десяти місяців після припинення шлюбу або визнання його недійсним, походить від подружжя;
- подружжя, а також жінка і чоловік, шлюб між якими припинено, у разі народження дитини до спливу десяти місяців після припинення їх шлюбу, можуть подати до органу державної реєстрації актів цивільного стану спільну заяву про визнання чоловіка (колишнього) батьком дитини;
- якщо батько та мати не перебувають у шлюбі між собою, походження дитини від батька визначається за їх заявою, заявою чоловіка, який вважає себе батьком дитини, або рішенням суду;
- при народженні дитини у матері, яка не перебуває у шлюбі, у тому випадку, коли немає спільної заяви батьків, заяви батька чи рішення суду, запис про батька дитини у Книзі державної реєстрації народжень проводиться за прізвищем матері, а ім'я та по батькові батька дитини записуються за її вказівкою.

Консультував В.КАПУСТА, провідний спеціаліст відділу ДРАЦС Козельщинського районного управління юстиції

ПОТРІБНО ЗНАТИ

Визначаємо прізвище, ім'я та по батькові дитини

Протягом минулих років найпопулярнішими іменами для хлопчиків були Богдан, Максим, Ілля, а для дівчаток — Анна, Анастасія, Дарина та Софія.

Батьки все частіше називають дітей іменами, які відповідають Дню янгола малляти. Останім часом поширилася тенденція присвоювати дітям імена, написання яких суперечить правилам українського правопису.

при державній реєстрації народження і є невід'ємними від неї.

Прізвище дитини визначається за прізвищем батьків. Якщо мати, батько мають різні прізвища, прізвище дитини визначається за їхньою згодою.

Ім'я дитини визначається за згодою батьків. Ім'я дитини, народженої жінкою, яка не перебуває у шлюбі, у разі відсутності добровільного визнання батьківства визначається матір'ю дитини.

По батькові дитини визначається за іменем батька. По батькові дитини, народженої жінкою, яка не перебуває у шлюбі, за умови, що батьківство щодо дитини не визнано, визначається за іменем особи, яку мати дитини назвала її батьком.

Державна реєстрація народження дитини провадиться органом державної реєстрації актів цивільного стану з одночасним визначенням її походження та присвоєнням прізвища, імені та по батькові і засвідчується свідоцтвом про народження (стаття 144 Семейного кодексу України).

А.ГАМАЛЯ, начальник відділу ДРАЦС РС Козельщинського РУЮ

ПО-НОВОМУ

КРИМІНАЛЬНЕ ПРОВАДЖЕННЯ НА ПІДСТАВІ УГОД

Як відомо, 20 листопада 2012 року в дію вступив новий Кримінально-процесуальний Кодекс, яким передбачено укладення угоди про примирення між потерпілим та підозрюваним чи обвинуваченим та угоди між прокурором та підозрюваним чи обвинуваченим про визнання винуватості.

Згідно зі ст. 469 вищевказаного Кодексу угода між потерпілим та підозрюваним чи обвинуваченим може бути укладена у провадженні щодо кримінальних проступків, злочинів невеликої чи середньої тяжкості та у кримінальному провадженні у формі приватного обвинувачення.

Угода про примирення може бути укладена за ініціативою потерпілого, підозрюваного або обвинуваченого. Домовленості стосовно угоди про примирення можуть проводитися самостійно потерпілим і підозрюваним чи обвинуваченим, захисником і представником або за допомогою іншої особи, погодженої сторонами кримінального провадження (крім слідчого, прокурора або судді).

Угода про визнання винуватості може бути укладена за ініціативою прокурора або підозрюваного чи обвинуваченого. Укладення угоди про примирення або про визнання винуватості може ініціюватися в будь-який момент після повідомлення особи про підозру до виходу суду до нарадчої кімнати для ухвалення вироку.

Особливістю угоди про примирення є те, що її укладення залежить не тільки від вирішення питання щодо порядку та умов відновлення майнової сфери потерпілого, а й від задоволення його моральних потреб (набуття відчуття безпеки, розкриття підозрюваного (обвинуваченого, підсудного), зникнення міжособистісного конфлікту).

Угода про визнання винуватості — це угода між прокурором та підозрюваним (обвинуваченим), у якій названі сторони узгоджують умови відповідальності підозрюваного або обвинуваченого залежно від його дій після початку кримінального провадження або після вручення письмового повідомлення про підозру щодо співпраці у викритті кримінального правопорушення.

Угода має на меті, з одного боку, пом'якшення покарання обвинуваченого, а з другого — зменшення навантаження на систему здійснення правосуддя у кримінальних справах, процесуальне спрощення розгляду справ.

Закріплення у кримінальному процесуальному законі угоди про визнання винуватості полягає у створенні нової ідеології кримінальної політики нашої держави: протидія злочинності через компроміс, договір. Даний правовий інститут має стати не виключною, а звичайною, найпоширенішою формою реалізації державного кримінального переслідування у справах публічного обвинувачення.

О.СОЛЯНИК,

прокурор прокуратури Козельщинського району

ЗЛОЧИНИ ПРОТИ ДОВКІЛЛЯ

За знищення або пошкодження лісових масивів треба відповідати

Знищення або пошкодження лісових масивів завдає шкоди науково обґрунтованому, раціональному використанню, охороні і відтворенню лісів, а також довкіллю в цілому.

Згідно зі ст. 245 ККУ знищення або пошкодження лісових масивів, зелених насаджень навколо населених пунктів; уздовж залізниць або інших таких насаджень вогнем чи іншим загальнонебезпечним способом — караються обмеженням волі на строк від двох до п'яти років або позбавленням волі на той самий строк.

Прохання до громадян: у разі виявлення осіб, які вчиняють дані правопорушення, терміново повідомляти чергову частину Козельщинського райвідділу за номером 3-12-93 або 102.

М.КАПУСТА, заступник начальника Козельщинського РВ — начальник МГБ, майор міліції

ДЛЯ ЗВЕРНЕНЬ ГРОМАДЯН

ГРАФІК особистого прийому громадян старшого ДІМ СДІМ Козельщинського РВ УМВС України в Полтавській області старшого лейтенанта міліції Андрєєнка Віталія Віталійовича

Table with 4 columns: Дні прийому, Години прийому, Адреса, Телефон. Rows include dates like 'Перший, третій, четвер місяця' and 'Другий, четвертий місяця'.

ОХОРОНА ПРАЦІ Практичні рекомендації при виконанні весняно-польових робіт

Із початком весняно-польових робіт в агропромисловому комплексі України значно зростають обсяги та інтенсивність виконання відповідних технологічних операцій, пов'язаних з посівною кампанією, зокрема, зростає кількість осіб, що беруть участь у виробництві, в т.ч. за рахунок тимчасово залучених, збільшується кількість задіяної техніки, тривалість сільськогосподарських робіт протягом доби тощо.

За результатами проведеного аналізу виробничого травматизму зі смертельними наслідками за останні три роки, більше половини кількості потерпілих отримали травми під час вирощування зернових, технічних та інших культур.

На березень-травень припадає близько 25 відсотків важкотравмованих, у т.ч. зі смертельними наслідками, серед загальної кількості потерпілих у сільському господарстві.

Найчастіше (понад 40 відсотків) нещасні випадки трапляються безпосередньо на полях та дорогах.

Виходячи з аналізу причин і обставин виробничого травматизму за останні три роки та враховуючи рекомендації комісії з розслідування нещасних випадків на виробництві, ефективними заходами профілактики можуть стати:

- посилення трудової та виробничої дисципліни;
- належна організація відповідних інструктажів, навчання та перевірки знань з питань охорони праці;
- забезпечення експлуатації машин, сільськогосподарської техніки та виробничого обладнання;
- передбачення технологічної перерви для працівників протягом 20-30 хвилин після кожних 3-4 годин роботи зі встановленням оптимального графіку обідньої перерви;
- проведення попередніх та періодичних медичних оглядів працівників;
- забезпечення працівників відповідними засобами індивідуального захисту;
- забезпечення ефективного та дієвого контролю за станом охорони праці;
- дотримання правил дорожнього руху тощо.

Зазначені та подібні заходи не вимагають від власників підприємств значних фінансових, трудових, матеріальних витрат, у той же час сприяють збереженню життя і здоров'я працюючих, зменшенню матеріальних і моральних збитків.

Управління агропромислового розвитку РДА

ЯКІ НИНІ ЦІНИ НА БАЗАРІ?

(На 20.03.2013)

Хліб заводський:	
білий	3,75 грн./шт.
сірий	3,75 грн./шт.
чорний поживний	3,75 грн./шт.
Свинина	38-55 грн./кг
Сало	8-30 грн./кг
Риба свіжа	10-28 грн./кг
Оселедець	25 грн./кг
Молоко	7 грн./л
Сметана	30 грн./л
Сир кисломолочний	30 грн./кг
Яйця курячі	8-10 грн./10шт
Яблука	5,5-10 грн./кг
Огірки	22-24 грн./кг
Помідори	25-30 грн./кг
Капуста	2,5-3 грн./кг
Мандарини	16,5-25 грн./кг
Апельсини	12,5-13,5 грн./кг
Лимони	16-17,5 грн./кг
Банани	15 грн./кг
Цибуля	2,5 грн./кг
Часник	25-28 грн./кг
Картопля	2,5 грн./кг
Буряк столовий	2,5-3,5 грн./кг
Морква	3-3,5 грн./кг
Мед	20-40 грн./0,5 л
Олія	12-14 грн./літр
Пшениця	20 грн./відро
Ячмінь	20 грн./відро
Макуха	10-16 грн./відро
Дерт	20 грн./відро
Кукурудза	18 грн./відро

22 БЕРЕЗНЯ. Відзначається день пам'яті 40 мучеників, у Севастійському озері замучених. Це друга зустріч весни (перша на Масляну). «Якщо плиска прилетіла, то річка через 12 днів скресне; приліт жайворонка передвіщає тепло; зяблика — холод».

22-28 березня

23 БЕРЕЗНЯ. Відзначається день пам'яті мученика Кіндрата (Кідрата). У давнину була приказка, що у цей день «туман з'їдає сніг», тобто вказує на прихід тепла. Туман також вказує на теплу середину травня, а іній — на дощовий день на Ісака Змієвича (12 червня). Сині хмари, які швидко пливуть по небу, передвіщають тепло і дощ. А ще у цей день буває перша гроза. Рибалки звертали увагу на весняні струмки: якщо вони біжать у лунку, то буде добре ловитись плотва.

24 БЕРЕЗНЯ. Вшановується пам'ять святого Софронія премудрого, патріарха Єрусалимського. Як відомо, березень — це достатньо холодний місяць, тому заморозки і заметілі для нього цілком нормальне явище. У давнину примітили, що пухнастий іній у цей день передвіщає хорошу погоду. «Якщо у цей день березень забирає з собою холод, літо буде теплим». У цей час розпочинається ранній рух соку у берези.

25 БЕРЕЗНЯ. Вшановується пам'ять преподобного Феофана, сповідника Сигрианського і Григорія, Папи Римського. У народі

цей день називають «Феофан Проломи Наст», тому що до цього дня активно сходить сніговий покрив, ґрунт повністю відтає. З цього дня вже можна сіяти редиску. У давнину помітили якщо 25 березня туман, то буде великий урожай льону і конопель.

26 БЕРЕЗНЯ. У цей день відзначається перенесення мощів святителя Никифора, патріарха Константинопольського. У минулі часи примітили: якщо 26 березня буде туман, то все літо буде дощове. Уважно слідкували за прильотом птахів: якщо першими із перелітних птахів прилітали жайворонки, значить бути теплу, а якщо зяблики — буде холодна погода.

27 БЕРЕЗНЯ. Відзначається день пам'яті святого Феогоста, митрополита Московського. Від наших пращурів до нас дійшло таке спостереження: той, кому пощастить почути грим у цей день, може бути впевненим у тому, що літо буде родючим. Якщо весною у ріках води не додасться, літо обіцяє бути жарким і сухим.

28 БЕРЕЗНЯ. Вшановується пам'ять мучеників Агапія, Пуплія та ін. Погоду цього дня передвіщають вода і птахи. У давнину помітили: якщо весняна вода тече повільно, то рік очікується важким. Якщо жу цей день прилітають чайки, то можна чекати тепла. У наших пращурів був такий звичай: якщо цієї ночі почувся, як вів собака, слід перевернути подушку, щоб сон був хорошим.

Пропонуємо високоякісне насіння соняшника та кукурудзи української та закордонної селекції. Тел. 066 511 30 36, 097 464 49 68.

Козельщинське інкубаторно-птахівниче підприємство
РЕАЛІЗУЄ МОЛОДНЯК ПТИЦІ населенню у березні: **бройлер «КОББ-500»; курчат «Тетра-Н»; «Адлер сріблястий»; каченят «Крос Благоварський»; «Українська Сіра»; гусенят «Біла Горьківська».** Приймається попередня оплата. Тел. 3-21-27, 3-14-42.

ОБЕРКОМ
МІНЕРАЛЬНІ ДОБРИВА
ст.Потоки
(05366) 2-44-92, 050-619-19-49

Тільки **5 квітня** (п'ятниця) з 9.00 до 15.00 купуємо **ВОЛОССЯ** від 35 см за ціною від **7 000 грн. за 1 кг** (згідно преіскуранту), а також годинники у жовтих корпусах наручні, зламані. Звертатися: **сmt Козельщина, вул. Радянська 46/11, перукарня «Валерія»** кожному, хто здасть волосся, стрижка і квиток на автобус оплачується.

ОГОЛОШЕНО КОНКУРС БІЗНЕС-ПРОЕКТІВ

На виконання державної програми розвитку малого підприємництва, Козельщинська районна державна адміністрація спільно з Регіональним Фондом підтримки підприємництва у Полтавській області проводить конкурс Бізнес проектів. Метою конкурсу є фінансова підтримка суб'єктів підприємницької діяльності за напрямками, визначеними пріоритетними:
- виробництво товарів народного споживання;
- переробка сільськогосподарської продукції;
- розвиток садівництва;
- готельний бізнес;
- розвиток інфраструктури бізнесу;
- розвиток закладів ресторанного господарства;
- медична практика;
- соціально-обутова сфера;
- надання послуг у будівельній галузі;
- сільський «зелений» туризм.
Фінансування здійснюється на зворотній основі. Заяви на участь Бізнес-проектів у конкурсі приймаються за адресою: **сmt Козельщина, вул. Леніна, 5, сектор економіки райдержадміністрації (2-й поверх) до 12 квітня 2013 року.** Довідки за телефоном: 3-12-50.

ВИСОКОЯКІСНЕ НАСІННЯ ГІБРИДІВ КУКУРУДЗИ: Дніпровський, Білозірський, Кадр, Любава, Солонянський, Сплав, Моніка та **СОНЯШНИКА:** Ясон, Форвард, Українське сонечко, Геня, Каньон та інші.
«Агромеркет», сmt Козельщина, вул. Червоноармійська, 2А. Тел.: 066-732-56-65, -097-196-96-24.

Спільна пряма телефонна лінія Козельщинська райдержадміністрація повідомляє, що за дорученням Головного управління державної служби України **27 березня 2013 року з 15 до 16 години** відбудеться спільна пряма телефонна лінія з питань дотримання в області антикорупційного законодавства під назвою «Суспільство проти корупції». На запитання громадян дадуть відповіді працівники Управління державної служби Головного управління державної служби України в Полтавській області, Державної податкової адміністрації України в Полтавській області, Управління Міністерства внутрішніх справ України в Полтавській області, прокуратури Полтавської області та Головного управління юстиції у Полтавській області. Запитання можна направляти під час проведення спільної прямої телефонної лінії або заздалегідь за телефонами у м.Полтаві: **(0532) 56-53-66 та (0532) 60-60-74.** Просимо взяти активну участь у прямій телефонній лінії державних службовців, посадових осіб місцевого самоврядування, пересічних громадян.

Банк Ренессанс Кредит пропонує: **КУПУЙ СЬОГОДНІ — ПЛАТИ ЗАВТРА**
Кредити готівкою до 50000 грн. або будь-який твір в кредит
- Без довідки про доходи
- Без поручителів
- Без першого внеску
- Вік 25-70 років
сmt Козельщина, вул. Леніна, 6, біля магазину «Паралель»
Тел. 066 80 413 07.

ЗАТ НВО «Чернігівеліткартопля» реалізує елітне насіння **КАРТОПЛІ**
більше 30 сортів від 2 грн. сmt Седнів **Чернігівської області**
тел. (067) 460-50-91, (050) 465 90 96
www.elitkartofel.com

ПРОВОДИМО ПОПЕРЕДНІЙ ЗАПИС на курчат-бройлерів «КОББ-500», «РОСС-708» на березень-квітень; каченят-бройлерів, мулярдів на березень-квітень.
Тел. (0243) 3-37-54 (м.Кобеляки); 066-39-11-412, 096-561-86-01 (Людмила, Світлана).

Кредитна Спінка «Глобинська» повідомляє, що чергові загальні збори членів Кредитної Спінки «Глобинська» за підсумками 2012 року відбудуться **25 квітня 2013 року о 10:00 год.**
Місце проведення чергових загальних зборів членів кредитної спілки: Полтавська область, м. Глобине, вул. 1 травня, у приміщенні Кредитної Спінки «Глобинська». Реєстрація членів кредитної спілки для участі у чергових загальних зборах проводиться з 9:30 год. до 10:00 год. за місцем проведення чергових загальних зборів, при собі мати паспорт. **На порядок денний чергових загальних зборів пропонується винести наступні питання:**
1. Затвердження порядку денного чергових загальних зборів членів кредитної спілки.
2. Заслуховування та затвердження звітів Спостережної ради, Кредитного комітету та Правління.
3. Заслуховування та затвердження висновку Ревізійної комісії.
4. Заслуховування аудиторського висновку про достовірність фінансової звітності КС «Глобинська» за 2012 рік.
5. Затвердження річної звітності та результатів діяльності КС «Глобинська» за 2012 рік.
6. Визначення незалежного аудитора (аудиторської фірми), для підтвердження достовірності і повноти річної звітності кредитної спілки за 2013 рік.
Розгляд бюджету КС «Глобинська» на 2013 рік.
Затвердження нового складу Ревізійної комісії та Спостережної ради КС «Глобинська».
Інші питання поточної діяльності КС «Глобинська».
Спостережна рада кредитної спілки «Глобинська»
Довідки за телефоном: (05365) 24-5-07

ГОРОСКОМ НА ТИЖДЕНЬ 25 - 31 БЕРЕЗНЯ
ОВНИ. (21.03 - 20.04). Начальство оцінить ваші ділові якості вже на початку тижня. Перш ніж робити щось, ретельно все продумайте. Заробітки у цілому повинні бути добрими. У спілкуванні з родиною зберігайте почуття гумору.
ТІЛЬЦІ. (21.04 - 21.05). Справ на роботі буде безліч. Серйозні рішення приймати краще у другій половині тижня. Доходи очікуються нерегулярні. Нові друзі допоможуть по-новому поглянути на світ.
БЛИЗНЮКИ. (22.05 - 21.06). Будьте акуратні у професійній сфері, не піддавайтеся на авантюри. Наприкінці тижня можливий невеликий дохід. Не беріть у борг. Приділіть увагу вихованню дітей і не забувайте батьків.
РАКИ. (22.06 - 23.07). На роботі витрачайте енергію раціонально, уникайте конфліктів. Доходи будуть середніми, а ось витрати можуть збільшитися. На початку тижня імовірно потрясіння і розчарування у особистому житті.
ЛЕВИ. (24.07 - 23.08). На роботі сміливо долайте перешкоди і проявляйте свої кращі якості. Доходи на звичайному рівні. Чекайте нових знайомств. Любовні стосунки оновляться.
ДІВИ. (24.08 - 23.09). Можливо, вам буде не до роботи. Зберіться і не плануйте важливих справ на другу половину тижня. Фінансові труднощі вирішуться з допомогою родичів. Доходи — на висоті.
ТЕРЕЗИ. (24.09 - 23.10). На професійному те-

За динамікою цін спостерігала Леся ЛІТВІН.

Газета виходить із 2 жовтня 1930 року.

ЗАСНОВНИКІ І ВИДАВЦІ:
Козельщинська районна державна адміністрація, Козельщинська районна рада.
Свідectво про державну реєстрацію ЦЛ №227 від 12 травня 1997 року.
Редактор Надія ЛІТВІН.
Редакційна колегія:
Н.ЛІТВІН — редактор;
К.ТАРАНЕНКО — голова районної первинної організації НСЖУ;
Т.БУТЕНКО — заступник голови райдержадміністрації, член НСЖУ;
Д.ФІДРА — радник-головний спеціаліст районної ради, член НСЖУ;
Г.СЕРДОК — учитель-методист Буреївської ЗОШ I-III ст., член НСЖУ.
Комп'ютерний набір та верстка здійснено у редакції районної газети «Козельщинські вісті»
Набір, дизайн і верстка
Наталія РОМАНЧЕНКО, Леся ЛІТВІН та Оксана ШТЕФАН
Газету віддруковано у ТОВ «Кременчуцька миська друкарня», м. Кременчук 39614, вул. Перемоги, 34, тел. (05366) 3-63-41. Друж офсетний.
Адреса засновників:
39100, сmt Козельщина, вул. Леніна, 5.
Адреса редакції:
39100, сmt Козельщина, вул. Радянська, 91.
Телефони:
редактор — 3-15-75; бухгалтерія — 3-13-30 (факс); комп'ютерний відділ, реклами й оголошення — 3-12-34.
e-mail: kovvisti@yandex.ru
Індекс 62676. Тираж 2445.
Замовлення 241.
Підписано до друку 21.03.2013.
Ціна в роздріб дозвірна.
* Редакція може публікувати матеріали у порядку обговорення, не поділяючи поглядів автора.
* Відповідальність за достовірність і точність інформації та реклами несуть автори та рекламодавці.
◆ — РЕКЛАМА.

ПОГОДА у Козельщині	П'ятниця, 22 березня	Субота, 23 березня	Неділя, 24 березня	Понеділок, 25 березня	Вівторок, 26 березня	Середа, 27 березня	Четвер, 28 березня
	+4° +6°	-7° +6°	-9° -5°	-7° -4°	-9° -3°	-8° -3°	-8° -2°